

Nota van zienswijzen ontwerpbestemmingsplan 'Bestemmingsplan Windpark Bijsterhuizen' en ontwerp omgevingsvergunning 'Windturbines Bijsterhuizen'

Initiatiefnemer Wind in Wijchen B.V. (**Wind in Wijchen**) wil een windpark bestaande uit drie windturbines op/nabij het bedrijventerrein Bijsterhuizen in Wijchen realiseren. Het college en de raad van de gemeente Wijchen willen hieraan meewerken. Van 21 december 2023 tot en met 31 januari 2024 heeft het ontwerpbestemmingsplan 'Bestemmingsplan Windpark Bijsterhuizen' en de ontwerpomgevingsvergunning, voor de activiteiten bouwen en beperkte milieutoets, (zes weken) ter inzage gelegen. Tijdens deze periode zijn 13 zienswijzen ingediend:

1. de heer P. de Lange namens ..., wonend ..., per e-mail van 31 januari 2024, ontvangen op dezelfde dag (**Omwonenden I**);
2. de heer ..., wonend aan ..., per brief van 30 januari 2024, ontvangen op 31 januari 2024 (**Omwonende II**);
3. de heer/mevrouw ..., wonend aan ..., per brief van 29 januari 2024 en 12 februari 2024 (**Omwonende III**);
4. de heer/mevrouw ..., wonend aan ..., per brief van 29 januari 2024 en 12 februari 2024, ontvangen op dezelfde dag (**Omwonende III**);
5. de heer ... en mevrouw ... wonend aan ... en de heer ... en mevrouw ..., wonend aan ..., per brief van 29 januari 2024, ontvangen op 31 januari 2024 (**Omwonende IV**);
6. de heer/mevrouw ... wonend ..., per brief van 12 januari 2024, ontvangen op 15 januari 2024 (**Omwonende V**);
7. de heer ... en mevrouw ... wonend aan ..., per brief van 30 januari 2024, ontvangen op 1 februari 2024 (**Omwonende VI**);
8. Familie ... wonend aan de ..., per e-mail van 31 januari 2024, ontvangen op dezelfde dag (**Omwonende VII**);
9. de heer ... wonend aan de ... bij brief van 26 januari 2024, ontvangen op 30 januari 2024 (**Omwonende VIII**);
10. Staatssecretaris van Defensie, bij brief van 22 januari 2024, ontvangen op 24 januari 2024 (**Staatssecretaris**);
11. De Stichting Leefbaarheidsgroep Woezik bij brieven van 29 januari 2024 en 12 januari 2024 (bedoeld zal zijn 12 februari 2024), ontvangen op 14 februari 2024 (**Stichting**);
12. What's cooking Wijchen B.V. en What's Cooking Savoury Nederland B.V., gevestigd te Milsbeek en kantoorhoudend aan Bijsterhuizen 2404 in Wijchen bij brief van 14 februari 2024, ontvangen op dezelfde dag (**What's Cooking?**);
13. WDP Nederland N.V., gevestigd aan de Hoge Mosten 2 B1 in (4822 NH) Breda, bij brief van 30 januari 2024, ontvangen op 31 januari 2024 (**WDP**).

Deze zienswijzen vertonen wat betreft zowel de onderwerpen als argumenten overeenkomsten. De gemeente heeft daarom gekozen voor een thematische beantwoording van zienswijzengronden die door alle of door de meeste indieners

naar voren zijn gebracht. Vervolgens is, voor zover nog nodig, een afzonderlijke reactie gegeven op alle ingediende zienswijzen, waarbij is voortgeborduurd op en/of verwezen naar de algemene thematische beantwoording voor zover van toepassing.

Daarnaast is er een aantal ambtshalve wijzigingen gemaakt in zowel het bestemmingsplan als in de omgevingsvergunning. Een overzicht van de ambtshalve wijziging is na de beantwoording van de zienswijzen.

Inhoudsopgave:

1.	Kennisgeving ontwerpbesluit(en)	4
2.	Draagvlak/ Gedragscode	5
3.	Noodzaak	8
4.	Financiële uitvoerbaarheid	10
5.	Windturbinenormen	11
6.	Hinder	12
6.1.	<i>Slagschaduw</i>	12
6.2.	<i>Geluid</i>	14
7.	Risicofactoren	15
7.1.	<i>Erosie windmolenbladen</i>	16
7.2.	<i>Recycleren windmolenbladen</i>	17
8.	Radaronderzoek	17
9.	Externe veiligheid	18
10.	Aantasting landschap	19
11.	Milieueffectrapportage	20
12.	Flora en Fauna	23
13.	Gezondheid	26
14.	Planschade	27
15.	Omwonenden I	28
15.1.	<i>Strijd met Rijks-, provinciaal en gemeentelijk beleid</i>	28
15.2.	<i>Milieueffectrapportage</i>	30
15.3.	<i>Draagvlak</i>	31
15.4.	<i>Windturbinenormen</i>	31
15.5.	<i>Noodzaak</i>	31
15.6.	<i>Uitvoerbaarheid</i>	32
15.7.	<i>Hinder</i>	32
15.8.	<i>Flora en Fauna</i>	33
15.9.	<i>Molenaarswoning</i>	34
15.10.	<i>Geluid</i>	36
15.11.	<i>Externe veiligheid</i>	37
15.12.	<i>Gezondheid</i>	37
15.13.	<i>Stikstof</i>	37
15.14.	<i>Landschappelijk effect</i>	37
15.15.	<i>Radaronderzoek</i>	38
15.16.	<i>Financiële uitvoerbaarheid</i>	38
15.17.	<i>Kennisgeving ontwerpbesluit(en)</i>	38

16.	Omwonende II.....	38
16.1.	Provinciaal beleid.....	38
16.2.	Draagvlak.....	39
16.3.	Windturbinennormen	39
16.4.	Landschappelijk effect.....	39
16.5.	Gezondheid.....	39
16.6.	Planschade	39
17.	Omwonenden III	40
17.1.	Kennisgeving ontwerpbesluit(en)	40
17.2.	Draagvlak.....	40
17.3.	Landschappelijk effect.....	41
17.4.	Milieueffectrapportage.....	41
17.5.	Noodzaak	41
17.6.	Planschade	42
17.7.	Flora en Fauna	42
17.8.	Erosie van windmolenbladen	42
17.9.	Olie- en SF6-lekkages	43
17.10.	Bodemgesteldheid	44
17.11.	Geluid	45
17.12.	Gezondheid.....	46
17.13.	Slagschaduw.....	46
17.14.	Windturbinennormen	47
18.	Omwonende IV	47
18.1.	Draagvlak.....	47
18.2.	Hinder.....	48
18.3.	Landschappelijk effect.....	48
18.4.	Flora en Fauna	49
18.5.	Recycleren windmolenbladen.....	50
19.	Omwonende V	50
19.1.	Draagvlak.....	50
19.2.	Planschade	51
20.	Omwonende VI.....	51
20.1.	Geluid	51
20.2.	Draagvlak.....	52
20.3.	Gezondheid.....	52
21.	Omwonende VII	53
21.1.	Hinder.....	53
21.2.	Draagvlak.....	53
22.	Omwonende VIII	53
22.1.	Draagvlak.....	53
22.2.	Flora en Fauna	53
22.3.	Noodzaak	54
23.	Staatssecretaris van Defensie.....	54
23.1.	Radaronderzoek	54
24.	Stichting	55
24.1.	Kennisgeving ontwerpbesluit(en)	55

24.2.	<i>Hinder</i>	55
24.3.	<i>Draagvlak</i>	57
24.4.	<i>Milieueffectrapportage</i>	57
24.5.	<i>Flora en Fauna / natuur</i>	57
24.6.	<i>Radaronderzoek</i>	58
24.7.	<i>Obstakelverlichting</i>	58
24.8.	<i>Geluid</i>	60
25.	WDP en What's Cooking?	60
25.1.	<i>Participatie</i>	60
25.2.	<i>Externe Veiligheid</i>	61
25.3.	<i>Wegbestemming legale situatie</i>	67
25.4.	<i>Onevenredige beperking bestaande planologische mogelijkheden</i>	67
25.5.	<i>Slagschaduw</i>	69
25.6.	<i>Omgevingsvergunning</i>	70
26.	Conclusie	70
27.	Ambtshalve wijzigingen bestemmingsplan	71
28.	Ambtshalve wijzigingen omgevingsvergunning	71

Thematische beantwoording zienswijzen

1. Kennisgeving ontwerpbesluit(en)

Indieners geven aan verbaasd te zijn over de manier waarop de officiële bekendmaking heeft plaatsgevonden en vragen om duidelijkheid over de wijze van het publiceren van de aanvraag om omgevingsvergunning. Volgens indieners is de vergunningaanvraag onvolledig gepubliceerd, omdat zowel bij de vooraankondiging als de officiële publicatie niet alle stukken ter inzage zijn gelegd. Alleen direct omwonenden zouden na het indienen van meerdere verzoeken nog aanvullende stukken van de gemeente hebben ontvangen.

Ook is het volgens indieners onduidelijk dat de aanvraag omgevingsvergunning 'Windturbines Bijsterhuizen' hoort bij het ontwerpbestemmingsplan 'Bestemmingsplan Windpark Bijsterhuizen', omdat beide aanvragen apart zijn gepubliceerd. Daarom wordt verzocht om alle zienswijzen en aanvragen die voor één van beide ontwerpbesluiten zijn ingediend in beide procedures in behandeling te nemen.

Reactie:

De gemeente heeft op 20 december 2023 in het Gemeenteblad (*Gemeenteblad 2023, 537633*) de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan 'Bestemmingsplan Windpark Bijsterhuizen' en de ontwerpomgevingsvergunning gepubliceerd. In deze kennisgeving heeft de gemeente aangegeven dat de stukken bij het ontwerpbestemmingsplan en de ontwerpomgevingsvergunning in de periode van 21 december 2023 tot en met 31 januari 2024 (gedurende 6 weken) op afspraak digitaal zijn in te zien op het Huis van de gemeente aan de Kasteellaan 27 in Wijchen. Ook is vermeld dat de schriftelijke stukken die horen bij het ontwerpbestemmingsplan digitaal beschikbaar zijn gesteld op

www.ruimtelijkeplannen.nl (identificatienummer:

NL.IMRO.0296.BGBWindparkBijster-ow01). De gemeente heeft dus voorafgaand aan de terinzagelegging het ontwerpbestemmingsplan en de ontwerpomgevingsvergunning gepubliceerd. Op 20 december 2023 is ook in het lokale huis-aan-huisblad de Wegwijs een kennisgeving gepubliceerd van het ontwerpbestemmingsplan en de ontwerpomgevingsvergunning¹ en in de Maas en Waler, het huis-aan-huisblad van de gemeente Beuningen ([Digitale editie DeMaasenWaler 20 december 2023](#)).²

Nog afgezien van de rechtspraak waaruit volgt dat publicatie van gecoördineerde ontwerpbesluiten niet in precies dezelfde periode (tegelijk) vereist is, volgt uit het voorgaande dat alle stukken bij het (ontwerp)bestemmingsplan en de ontwerpomgevingsvergunning voor een ieder tegelijk beschikbaar zijn geweest. Voldaan is aan de eis dat de terinzagelegging zowel op elektronische wijze als op een door het bestuursorgaan aan te wijzen locatie moet plaatsvinden (zie artikel 3:11 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: 'Awb') en artikel 13, lid 1, van de Bekendmakingswet).³ De kennisgeving en de terinzagelegging zijn in overeenstemming met de daarop van toepassing zijnde wettelijke voorschriften. Dat in de periode voorafgaand aan de terinzagelegging van de ontwerpbesluiten op 21 december 2023 niet alle stukken voor een ieder beschikbaar zijn geweest, maakt dat niet anders. De periode vóór de terinzagelegging valt namelijk buiten de wettelijke procedure voor het windpark Bijsterhuizen.

Over het verzoek van indieners om alle zienswijzen en aanvragen, die voor één van beide ontwerpbesluiten zijn ingediend, in beide procedures tegelijk in behandeling te nemen, merkt de gemeente het volgende op. Zoals beschreven in paragraaf 1.4 van de plantoelichting heeft de gemeente bij besluit van 22 juni 2023 de gemeentelijke coördinatieregeling (kenmerk: Z/23/120333) van toepassing verklaard op zowel het ontwerpbestemmingsplan als de bijbehorende besluiten. Doordat de coördinatieregeling van toepassing is verklaard, zullen de zienswijzen en aanvragen over de hiervoor genoemde ontwerpbesluiten gezamenlijk (gecoördineerd) in behandeling worden genomen.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

2. Draagvlak/Gedragscode

Indieners menen dat onvoldoende draagvlak bestaat en voelen zich niet gehoord. Ze stellen dat niet wordt voldaan aan de 'draagvlakeis' volgens de Gedragscode Windenergie Wijchen van tweederde meerderheid van de direct omwonenden voor het bestemmingsplan. In dat kader voeren indieners aan dat de gemeente een ander plan voor windturbines naast de A50 juist vanwege het ontbreken van

¹ <https://www.weekblad-wegwijs.nl/reader/21098#p=1>

² <https://www.demaasenwaler.nl/reader/21998#p=31>

³ Zie *Kamerstukken II* 2018/19, 35 218, nr. 3, p. 44 en onder meer ABRS 31 januari 2018, ECLI:NL:RVS:2018:295 en ABRS 31 juli 2019, ECLI:NL:RVS:2019:2612.

draagvlak heeft afgewezen. Ook is ten onrechte de kring van direct omwonenden verkleind (van 2.000 m naar 1.000 meter). Onder verwijzing naar een artikel in de Wegwijs van 7 februari 2024 stellen indieners dat de gemeente ook huishoudens binnen een straal van 2 km van het beoogde plangebied actief moeten benaderen in het vervolgonderzoek.

Daarnaast geven verschillende indieners aan dat de draagvlakpeiling misleidend is geweest. Zo bestaat twijfel over de vraagstelling/uitvoering van de enquête en de neutraliteit van Sustainable Thinking. Volgens indieners moet daarom opnieuw een draagvlakonderzoek worden verricht.

Reactie:

De gemeente betreurt dat de omwonenden zich niet gehoord voelen, temeer omdat - naast diverse schriftelijke contacten in de afgelopen jaren en ook keukentafel- en rondetafelgesprekken (zie opsomming hieronder) - het draagvlakonderzoek is uitgevoerd om het draagvlak te vergroten. Voorop staat het streven van de gemeente om zoveel mogelijk draagvlak te creëren, maar – zoals uit vaste rechtspraak volgt - er is geen wettelijke regel die bepaalt dat een ruimtelijk plan een ontwikkeling alleen mogelijk mag maken als daarvoor voldoende draagvlak in de omgeving bestaat. Deze rechtspraak is ook specifiek op windparkprojecten van toepassing en daaruit volgt dat het ontbreken van draagvlak op zichzelf niet in de weg kan staan aan een goede belangenafweging.⁴

Voordat de (ontwerp)besluiten voor de realisatie van het Windpark Bijsterhuizen zijn genomen, is conform de Gedragscode Windenergie Wijchen een draagvlakpeiling uitgevoerd. Daaruit blijkt dat circa 64% "akkoord is" met het (ontwerp)bestemmingsplan. In overeenstemming met de Gedragscode zijn bij de draagvlakpeiling alle direct omwonenden en andere belanghebbenden - 28 adressen, waarvan 25 huishoudens – betrokken die binnen een afstand van 1 km van de dichtstbijzijnde windturbine in het Windpark Bijsterhuizen wonen. In totaal hebben 22 huishoudens de peiling ingevuld. De draagvlakpeiling bestaat uit een viertal vragen, waarbij ook expliciet is gevraagd wat men van het initiatief voor het Windpark Bijsterhuizen vindt. Elke bewoner heeft zijn eigen antwoorden goedgekeurd.

Naast de draagvlakpeiling is ook contact geweest met andere stakeholders. Het participatieproces voorafgaand aan de ontwerpbesluiten is uitgebreid weergegeven in bijlage 1A 'Startdocument windpark Bijsterhuizen' bij de beslisnota voor de gemeenteraad betreffende het op 26 oktober 2020 gedane verzoek tot het nemen van een principebesluit voor het Windpark Bijsterhuizen.⁵ Daaruit volgt dat ook andere omwonenden (niet-zijnde direct omwonenden) actief bij het

⁴ O.a. ABRS 1 november 2023, ECLI:N:L:RVS:2023:4038, r.o. 19-19.1.

⁵ Zie website gemeente:

<https://wijchen.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/affb81dd-cf6d-40bd-bc9c-1f5a6773858e?documentId=6ab6aba3-f49d-40f3-99aa-9ceedc9dac3c&agendaItemId=901a5ce6-d272-458b-9666-0d477bf29a21>

participatieproces zijn betrokken. Zo staat in paragraaf 3.1 van bijlage 1A (onder meer):

"Om het globale draagvlak voor het project in kaart te brengen heeft Wind in Wijchen in de periode juni 2014 tot oktober 2016 een aantal studies laten uitvoeren en is vooral in gesprek geweest. Een bloemlezing van de activiteiten:

- *Algemene en openbare informatiebijeenkomsten in Sterrebosch (12 juni 2014) en Zaal Verploegen (14 juni 2014)*
- *Het laten uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek (Pondera, 23 juni 2014)*
- *Een eerste ronde keukentafelgesprekken (najaar 2015)*
- *Onderzoek naar de alternatieve mogelijkheden in het zoekgebied Bijsterhuizen (Greeneffect, 2015/2016 en de gemeente Wijchen in 2017)*
- *Fotovisualisaties voor twee opstellingen (Solidwinds, 8 april 2016)*
- *Gesprekken met direct omwonenden op basis van fotovisualisaties (zomer 2016)*
- *Tweede en derde ronde keukentafelgesprekken (najaar 2016)*
- *Excursie naar Windpark Nijmegen-Betuwe (5 en 6 november 2016)*
- *Geluid- en slagschaduwstudies voor de aangepaste opstelling (Bosch en Van Rijn)*
- *Buurtgesprek op 30 januari 2017 in zaal Verploegen met direct omwonenden, initiatiefnemers en gemeente Wijchen (wethouder en ambtenaar). In deze bijeenkomst is geconcludeerd dat bewoners behoefte hebben aan het beter in beeld brengen van de gevolgen van een mogelijk windpark in hun omgeving. Een verslag van deze bijeenkomst is bijgevoegd als bijlage III*
- *Presentatie van het project op de duurzaamheidsmarkt op 30 april 2017*
- *Verschillende artikelen in De Gelderlander (juni 2014 –september 2017)*
- *Open inloopavond voor direct betrokkenen, betrokken organisaties en alle geïnteresseerden in het project Wijchenaren) in Zaal Verploegen (3 oktober 2017)"*

Zoals beschreven in de plantoelichting is gaandeweg het project gebleken dat een windpark bestaande uit windturbines met een tiphoogte van 150 meter financieel niet haalbaar is. Daarbij is van belang dat de SDE-subsidieregeling is toegesneden op efficiënte projecten en door de snelle ontwikkeling van windturbines (die onder meer steeds hoger zijn geworden) is een windpark met 150 meter hoge windturbines onvoldoende efficiënt. Zie hiervoor bijlage II 'Memo- afwijking artikel III lid 3 sub c gedragscode' bij het principebesluit van de raad.⁶ Om die redenen heeft de initiatiefnemer in 2020 opnieuw een principeverzoek ingediend, waarbij is verzocht om van de Gedragscode af te wijken. Op 22 december 2020 heeft het college van burgemeester en wethouders met dit verzoek ingestemd en vervolgens ook de raad bij besluit van 28 januari 2021.

Uit het principebesluit volgt (onder meer) dat alleen sprake is van afwijking van artikel III, lid 3, aanhef en onder c, van de Gedragscode, oftewel de maximale hoogte van de tiphoogte van de windturbines. Voor het overige is de Gedragscode geheel gevolgd (zie paragraaf 1.2 en 1.3 van het principebesluit). Van strijd met de Gedragscode is gelet op al het vorenstaande dan ook geen sprake. Daarbij is van

⁶ Zie noot 3.

belang dat – zoals in de beslisnota voor het meergenoemde principebesluit beschreven – met 64% voorstanders nagenoeg geheel is voldaan aan de tweederde meerderheid zoals genoemd in de definitie voor draagvlak (artikel II) en in artikel IV, lid 6, van de Gedragscode. In overeenstemming met deze bepaling van de Gedragscode heeft de gemeente de draagvlakpeiling meegenomen in de belangenafweging bij de vereiste bestemmingsplanwijziging. Bovendien heeft de raad op 2 juli 2024 de 'Visie Zon & Wind: op weg naar 2035' vastgesteld (hierna: 'Visie Zon & Wind') en besloten dat de Gedragscode wordt vervangen.

Het artikel van de Wegwijs van 7 februari 2024 waarnaar indieners verwijzen betreft het onderzoek om tot een visie te komen voor wind- en zonne-energie. Hierin werd (kort) ingegaan op criteria die CDA en VVD in hun motie hebben genoemd. Eén van die criteria betrof de eis dat huishoudens die binnen een straal van 2 km van de beoogde plangebieden wonen, actief in het vervolgonderzoek moeten worden benaderd, maar deze eis is niet in de Visie Zon & Wind opgenomen. Voor zover in de Visie Zon & Wind wordt verwezen naar de Gedragscode Acceptatie & Participatie Windenergie op Land, bevat ook deze gedragscode geen vereiste voor de kring van (direct) omwonenden die moet worden betrokken. Reden hiervoor is dat het aanmerken van bewoners als "omwonenden" per project verschilt en dit dus maatwerk is. Ook op dit punt is van een onjuist uitgevoerd draagvlakonderzoek geen sprake.

Over de afwijzing van het (andere) initiatief Windpark Wijchen A50 wijst de gemeente erop dat dit initiatief om meerdere redenen is afgewezen, zoals bijvoorbeeld vanwege de goede ruimtelijke ordening (zie de beslisnota van de gemeenteraad van 27 mei 2021). Met betrekking tot het draagvlak voor dit andere windparkinitiatief staat in de beslisnota (onder meer):

"In de vergunningaanvraag maakt Windpark Wijchen A50 duidelijk dat er ook geen plannen bestaan om voldoende draagvlak te verwerven, laat staan 2/3 draagvlak zoals in de gedragscode is voorgeschreven."

Bovenstaande maakt duidelijk dat er voor het windpark Wijchen A50 geen inspanning is verricht om (voldoende) draagvlak te creëren, terwijl voor Windpark Bijsterhuizen de initiatiefnemers (direct) omwonenden gedurende het proces al lange tijd (actief) hebben geïnformeerd.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassing van de besluiten.

3. Noodzaak

Volgens indieners bestaat er geen noodzaak voor de realisatie van het Windpark Bijsterhuizen. In de regio wordt volgens indieners veel stroom geproduceerd via zonneparken en zonnepanelen (gebied van Liander). Indieners stellen dat voldoende RES-plannen zijn ingediend voor het behalen van de doelstellingen en betwisten dat met een vermogen van ongeveer 12 MW een belangrijke bijdrage kan worden geleverd aan de klimaatdoelstellingen voor 2030 en 2050. Volgens

indieners is het effect van duurzaamheid op het tegengaan van klimaatverandering niet bewezen. Verder stellen indieners dat het Windpark Bijsterhuizen geen onderdeel uitmaakt van de afspraken gemaakt in het coalitieakkoord van de provincie Gelderland. De indieners verzoeken om nader onderzoek naar de noodzaak.

Reactie:

Anders dan enkele indieners volgt de gemeente de wetenschappelijk en politiek breed gedragen conclusie, die ook in beleid en wetten is vastgelegd, dat de energietransitie naar duurzame energie noodzakelijk is. Zoals volgt uit de plantoelichting, heeft de gemeente de ambitie om in 2050 energieneutraal te zijn. Deze ambitie is opgenomen in de op 19 december 2023 vastgestelde route voor de Lokale Energiestrategie Wijchen (hierna: 'LES').

Met *energieneutraal* wordt bedoeld dat alle benodigde energie in de hele gemeente wordt opgewekt uit duurzame, ook wel hernieuwbare, energiebronnen. De routes binnen de LES rekenen voor dat er na een flinke inzet op besparing nog 1.185 TJ aan opwek nodig zal zijn om Wijchen energieneutraal te maken. Deze hoeveelheid energie komt overeen met de opwek van elektriciteit door 19 tot 25 windturbines of 330 ha aan zonnenvelden, of een combinatie hiervan. Op dit moment is concreet zicht op het realiseren van nog niet meer dan een beperkt deel van de totale opgave van de gemeente met zonnepark Kampbroek, zonnepark Bankhoef en windpark Bijsterhuizen (drie windturbines). Zonder windpark Bijsterhuizen raakt het behalen van deze doelstelling verder uit zicht. De raad kan er in redelijkheid van uitgaan dat de realisatie van het windpark Bijsterhuizen nodig is.

De stelling dat nu al voldoende RES-plannen zijn vastgesteld om de doelstellingen te halen voor wind op land voor 2030 volgt de gemeente niet. De zogenoemde Regionale Energie Strategieën (RES-en) geven per regio inzicht in het regionale bod voor grootschalige opwek van zonne- en windenergie dat bijdraagt aan de landelijke doelstelling van 49% CO₂-reductie in 2030 en zorgt concreet voor een opwek van 35 TWh hernieuwbaar op land. De gemeente Wijchen is onderdeel van de RES-regio Arnhem-Nijmegen. Op 22 april 2021 heeft de gemeenteraad van Wijchen ingestemd met het definitief bod van deze RES-regio (RES 1.0). Voor de RES-regio Arnhem-Nijmegen geldt de opwekopgave met zon en wind van 1,62 TWh. De inbreng van Wijchen in dit bod bestaat uit zonnepark Kampbroek, zonnepark Bankhoef en windpark Bijsterhuizen. Met de ontwikkeling van windpark Bijsterhuizen wordt (mede) invulling gegeven aan de opgave voor Wijchen die op dit moment nog niet volledig is ingevuld zoals hierboven al beschreven.

Het bovenstaande is bevestigd in het gemeentelijk coalitieakkoord (Wijchen coalitieakkoord 2022-2026). Op basis van dit akkoord neemt de gemeente niet alleen haar verantwoordelijkheid op grond van de RES, maar worden ook verschillende stappen gezet op het gebied van klimaat, energie en duurzaamheid. In dit coalitieakkoord staat genoemd dat windenergie, waaronder de 3 windmolens op Bijsterhuizen, een belangrijke bijdragen leveren aan deze opgave.⁷ Dat het

⁷ Wijchen coalitieakkoord 2022-2026, p. 14.

Windpark Bijsterhuizen niet wordt genoemd in het coalitieakkoord van de provincie Gelderland betekent niet dat de noodzaak voor het windpark ontbreekt en kan ook niet afdoen aan de in het kader van de RES afgestemde opgave voor Wijchen.

Gelet op al het bovenstaande is voldoende duidelijk dat bestemmingsplan Windpark Bijsterhuizen in overeenstemming is met het coalitieakkoord en voorziet in een behoefte en met de beoogde winning van 12 MW windenergie bijdraagt aan het halen van de energieopgave waar Wijchen voor staat. Hiervoor is geen (nader) onderzoek naar de noodzaak van het windpark nodig.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

4. Financiële uitvoerbaarheid

Indieners stellen dat niet blijkt dat het plan financieel uitvoerbaar is. Volgens indieners bestaat er al genoeg 'wind-op-zee', kunnen de energieopgaven met de bestaande windturbines en zonneparken worden ingevuld, staan de subsidies onder druk en is de businesscase onduidelijk.

Reactie:

Volgens vaste rechtspraak van de Afdeling kan een betoog dat een bestemmingsplan financieel niet uitvoerbaar is alleen slagen als op voorhand duidelijk is dat het plan niet kan worden uitgevoerd.⁸ Dat is in dit geval niet aan de orde.

Zoals in paragraaf 7.1 van de plantoelichting is beschreven wordt het initiatief gefinancierd door initiatiefnemer Wind in Wijchen en met het oog op het kostenverhaal is op 18 december 2023 een anterieure overeenkomst gesloten. De investeringen voor de aanleg van de windturbines, toegangswegen, kabels en transformatorstation worden gedragen door de initiatiefnemer. De initiatiefnemer verdient de investeringen terug door de verkoop van de opgewekte elektriciteit van in totaal jaarlijks naar verwachting ongeveer 32 GWh. Wind in Wijchen wil bijdragen aan de Wijchense energietransitie door zo veel als mogelijk de opgewekte elektriciteit lokaal aan te bieden aan Wijchense gebruikers. Voor de totstandkoming zal mogelijk een subsidie op grond van de Subsidieregeling Duurzame Energie (SDE) worden aangevraagd. De langetermijnvoorspelling van de elektriciteitsprijs is echter zodanig dat het project volgens initiatiefnemers kan worden geëxploiteerd zonder SDE++ subsidie.

Het bezwaar van indieners dat de energieopgaven met de bestaande windturbines (op zee) en zonneparken zouden kunnen worden ingevuld, heeft geen betrekking op de financiële uitvoerbaarheid van het windpark. Met dit betoog hebben indieners niet (concreet) aangevoerd waarom het bestemmingsplan financieel niet uitvoerbaar is.

⁸ O.a. ABRS 2 september 2020, ECLI:NL:RVS:2020:2087, ABRS 27 februari 2019, ECLI:NL:RVS:2019:643.

De gemeente merkt over de financiële uitvoerbaarheid op dat met het oog op een goede businesscase het plan een tiphoogte van 185 meter mogelijk maakt in plaats van 150 meter. Hiermee maakt het plan een financieel uitvoerbaar windpark mogelijk, omdat in de afgelopen jaren de afmetingen van windturbines zijn toegenomen en mindere 'lagere' windturbines worden gemaakt. Hierbij is van belang dat hogere windturbines meer wind vangen en dus ook meer energie opwekken. Volledigheidshalve verwijst de gemeente met betrekking tot de onrendabele businesscase van windturbines met een tiphoogte van 150 meter naar de reactie onder punt 2 van deze zienswijzennota.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

5. Windturbinenormen

Indieners vragen zich af waarom gebruik wordt gemaakt van 'eigen' windturbinenormen, omdat op dit moment een rechtsgeldig landelijk kader voor de toetsing en vaststelling van windturbinenormen ontbreekt. Volgens indieners worden deze normen naar verwachting op zijn vroegst medio 2025 bekend. Ook menen indieners dat de 'eigen' normen ten onrechte niet wetenschappelijk zijn onderzocht.

Reactie:

Inderdaad ontbreekt op dit moment een landelijke regeling voor de toetsing en vaststelling van windturbinenormen voor windparken met drie of meer windturbines. Sinds de (tussen)uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: '*de Afdeling*') van 30 juni 2021 (*Delfzijl Zuid uitbreiding*)⁹ mogen de windturbinebepalingen over geluid, slagschaduw en externe veiligheid van het Activiteitenbesluit milieubeheer en de Activiteitenregeling milieubeheer niet meer worden toegepast, omdat aan die windturbinebepalingen ten onrechte geen zogenoemd plan-milieueffectrapport (plan-MER) ten grondslag is gelegd. Maar de Afdeling heeft in diezelfde uitspraak gemeenten expliciet wel de mogelijkheid voor het alsnog nemen van windparkbesluiten aangereikt; dit kan voor windparken met drie of meer windturbines door het stellen van eigen windturbinenormen in plaats van de landelijke normstelling. Daarbij zullen die normen dan wel moeten zijn voorzien van een actuele, deugdelijke, op zichzelf staande en op de aan de orde zijnde situatie toegesneden motivering.

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (de Afdeling) heeft inmiddels ook windpark-plannen en -besluiten aanvaard met deze zogenoemde "eigen windturbinebepalingen" inclusief een actuele en op de aan de orde zijnde situatie toegesneden motivering. Dit volgt onder meer uit de Afdelingsuitspraken van 12 april 2023 (ECLI:NL:RVS:2023:1433) en (ECLI:NL:RVS:2023:1446) voor de windparken Delfzijl Zuid Uitbreiding en Karolinapolder.

⁹ ABRS 30 juni 2021, ECLI:NL:RVS:2021:1395 (*Windpark Delfzijl Zuid Uitbreiding*).

Bij het collegebesluit van 20 juni 2023 heeft het bevoegd gezag besloten om voor Windpark Bijsterhuizen eigen normen te stellen ter vervanging van de windturbinebepalingen uit het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling (bijlage 1 van de plantoelichting). Deze normen zijn uitvoerig beoordeeld/onderzocht in een milieuonderzoek en voorzien van een actuele, deugdelijke, op zichzelf staande en op de aan de orde zijnde situatie toegesneden motivering (plantoelichting, bijlage 2). Voor de beoordeling van de ruimtelijke aanvaardbaarheid van de eigen normen over geluid, slagschaduw en externe veiligheid wordt verwezen naar paragraaf 5.2.1, 5.3.1 en 5.4.1 van de plantoelichting en de daarbij horende bijlagen bij de plantoelichting.

Concluderend heeft de gemeente eigen normen kunnen vaststellen. Dat het Rijk inmiddels een plan-MER heeft gemaakt en op basis hiervan in oktober 2023 het ontwerpbesluit windturbines leefomgeving (Owl) bekend is geworden, maakt niet dat voor het windpark Bijsterhuizen geen eigen windturbinebepalingen mogen worden vastgesteld. Daarbij is van belang dat de nieuwe windturbinebepalingen van het Owl nog niet definitief zijn en niet eerder dan op 1 juli 2025 in werking zullen treden.

Desalniettemin is een notitie bij het milieunormenonderzoek gevoegd dat ingaat op de ontwerpnormen in relatie tot het uitgevoerde milieunormenonderzoek. Conclusie van deze notitie is dat de gehanteerde normen voor windpark Bijsterhuizen in het licht van de nieuwe ontwerp windturbinebepalingen passend zijn en daarom nog steeds aanvaardbaar moeten worden geacht.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

6. Hinder

Meerdere indieners hebben gewezen op (mogelijke) hinder vanwege slagschaduw en geluid van de windturbines van het Windpark Bijsterhuizen.

6.1. Slagschaduw

De indieners voeren aan dat voor de berekening van slagschaduw een andere windturbine als uitgangspunt is genomen dan bij de berekening van het geluid. Indieners wijzen op de uitbreiding van het bedrijventerrein Bijsterhuizen. Volgens indieners zullen de gebouwen op dit terrein een hoge slagschaduwduur ervaren. Indieners betogen dat de meeste woningen en objecten in de omgeving 10 á 20 minuten per dag slagschaduw ontvangen. Indieners vragen hoe dit zich verhoudt tot de norm van hoogstens 1 uur slagschaduw per jaar.

Reactie:

Voorop staat dat het schaduwgebied van het windpark Bijsterhuizen aan de noordzijde begrensd en beperkt zal zijn, omdat de zon in het zuiden altijd hoog staat. Aan de zuidzijde is geen sprake van schaduw, omdat de zon nooit in het noorden staat. In het slagschaduwonderzoek is de hoeveelheid slagschaduw 'worst case' bepaald. Niet alleen is uitgegaan van de aanname dat de gehele gevel van

een woning boven een hoogte van 50 cm uit raam bestaat, ook is geen rekening gehouden met gebouwen en beplantingen die de slagschaduw(duur) beperken.

Om de in het plan opgenomen slagschaduwnorm te halen zullen de windturbines worden uitgerust met een (automatische) stilstandvoorziening. In de turbinebesturing kunnen blokken van dagen en tijden worden geprogrammeerd waarop de rotor wordt gestopt. De totale duur van stilstand van de turbine kan met een zonnescijnsensor worden beperkt, zodat de turbine alleen stopt als op de geprogrammeerde tijden ook de zon schijnt. Slagschaduw treedt namelijk alleen op als de zon schijnt. Als het type windturbine bekend is wordt een stilstandkalender bepaald waarmee de stilstandvoorziening van de turbines kan worden geprogrammeerd.

In het (ontwerp)plan is slagschaduwduur op gevoelige objecten zoals woningen beperkt tot (gemiddeld) 1 uur slagschaduw per jaar. Dit is (veel) strenger dan de oude en toekomstige landelijke norm voor jaarlijkse slagschaduwduur van 6 uur per jaar (toekomstig) of nog langer (oud) zoals ook in paragraaf 5.1.3, onder 'lokale norm voor slagschaduw', van de plantoelichting is vermeld.

Voor minder gevoelige objecten zoals kantoren bij bedrijven is de jaarlijkse slagschaduw gedurende werktijden in beeld gebracht zoals dat uit onderzoek naar slagschaduwhinder van het voorziene windpark Bijsterhuizen is gebleken. In de plantoelichting en het rapport 'Akoestiek en slagschaduw onderzoek' van 2 augustus 2022 van Pondera (bijlage 3 van de plantoelichting) is beschreven dat tijdens werktijden slechts bij een van de vijf onderzochte bedrijfsgebouwen op het bedrijventerrein slagschaduw plaatsvindt. De slagschaduwduur bij dit gebouw op Bijsterhuizen 2414 is in totaal niet meer dan 1 uur en 12 minuten per jaar (tijdens werktijd). Deze slagschaduwduur vindt (in totaal) plaats in de periode half mei en eind juli tussen 6:00 uur en 8:00 uur 's ochtends. Anders dan indieners (veronder)stellen is hiermee sprake van een aanvaardbare geringe (relevante) slagschaduwduur bij de bedrijfspanden op het bedrijventerrein Bijsterhuizen.

Verder is de slagschaduwduur bij de Recreatielerij 'De Hof van Wezel' inzichtelijk gemaakt. De slagschaduwduur bij deze camping is in totaal per jaar 6 uur en 41 minuten en vindt plaats van februari tot begin maart tussen 08:00 en 09:30 uur 's ochtends en van oktober tot begin november van 08:10 uur tot 10:00 uur 's ochtends. De slagschaduw vindt dus plaats buiten het hoogseizoen. Bovendien is er veel beplanting op en rondom de camping die voor verdere beperking van slagschaduwhinder zorgt waarmee in de in de plantoelichting en het rapport weergegeven slagschaduwduur geen rekening is gehouden. Het windpark Bijsterhuizen zal voor de Recreatielerij 'De Hof van Wezel' beperkte (relevante) maar aanvaardbare slagschaduwduur met zich brengen.

Concluderend zal het windpark Bijsterhuizen geen onaanvaardbare hinder vanwege slagschaduw veroorzaken.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

6.2. Geluid

Indieners vragen zich af waarom is gekozen voor de geluidnormen 47 dB Lden en 41 dB Lnight. Hierbij wijzen zij erop dat het WHO 45 dB Lden adviseert en dat in het Owl is gekozen voor deze geluidnorm van 45 dB Lden en 39 dB Lnight. Indieners menen dat de gehanteerde geluidsmodellen onjuist zijn. Volgens indieners hangt de geluidbelasting (onder andere) af van het type wieken. Daarnaast betogen indieners dat de piekbelastingen uitstijgen boven de gehanteerde geluidsnormen en ten onrechte niet zijn meegenomen bij de berekening van de geluidcumulatie. Indieners vragen zich af hoe het geluid in de praktijk wordt gemeten en op welke wijze wordt gecontroleerd of en wanneer de geluidsnorm wordt overschreden. Volgens indieners mag niet worden uitgegaan van een (theoretische) gemiddelde jaarnorm. Hierdoor zou de geluidsbelasting op gevoelige objecten onjuist zijn berekend. Ook zou het hierdoor niet mogelijk zijn om de mitigerende maatregelen te controleren. Verder wijzen indieners erop windturbines infrasoon en laagfrequent uitstralen. Infrasoon geluid zou ten onrechte niet zijn meegenomen in het akoestisch onderzoek.

Reactie:

De gemeente is van mening dat voor het windpark Bijsterhuizen de 'eigen' normstelling van Lden 47 dB en Lnight 41 dB aanvaardbaar is en dat niet hoeft te worden gekozen voor geluidnormen 45 dB Lden en 39 dB Lnight. Dit volgt ook uit de plantoelichting (paragraaf 5.1 en 5.2), de beleidsnotitie van het college van 20 juni 2023 (zaaknummer 127205) en de geluidonderzoeken bij het ontwerpplan (plantoelichting, bijlage 2 en 3).

In de beleidsnotitie staat dat deze normstelling in dit geval passend en dus ruimtelijk aanvaardbaar is gelet op de afweging tussen hinder, milieuwinst en elektriciteitsopbrengst. Zie hiervoor ook het rapport 'Onderzoek milieunormen windenergie, windpark Bijsterhuizen' van 4 mei 2023 van Pondera (bijlage 2 van de plantoelichting). Daaruit blijkt dat de geluidnorm van 47 dB Lden zorgt voor relatief (heel) weinig ernstig gehinderden (1,2% van de omwonenden of 2,3 personen). Verder blijkt uit de gevoeligheidsanalyse, die rekening houdt met een niet bewezen mogelijk hogere hinderervaring bij een lagere dosis aan geluid, dat het windpark Bijsterhuizen leidt tot maximaal 4,8 personen met ernstige hinder binnenshuis (2,5% van de omwonenden) uitgaand van een conservatieve dosis-hinderrelatie. Gezien de relatief lage belastingen vanwege het windpark Bijsterhuizen (veel woningen met 40 dB Lden of lager) en het feit dat er vanuit wetenschappelijk perspectief geen reden is om een lagere norm te stellen, leidt de gekozen geluidnorm van 47 dB Lden niet tot onaanvaardbare hinder of gezondheidseffecten. Daarnaast is voor deze geluidnorm van belang dat een geluidnorm van 45 dB Lden leidt tot relatief grote verliezen (circa 20%). Tot slot blijkt uit de berekeningen die zijn gedaan om de laagfrequente geluidbelasting inzichtelijk te maken dat de geluidniveaus ook zonder geluidmitigatie altijd ruimschoots onder de Vercammen-curve liggen.

Over de verschillende bezwaren van indieners over de gehanteerde geluidsmodellen, continu maar niet constant geluid, piekbelastingen die ten onrechte niet zijn meegenomen bij de berekening van de geluidcumulatie, hoe het geluid in de praktijk wordt gemeten en op welke wijze wordt gecontroleerd of en wanneer de geluidsnorm wordt overschreden, de (theoretische) gemiddelde jaarnorm en infrasoen en laagfrequent geluid, stelt de gemeente dat deze bezwaren van indieners 'bekende' algemene bezwaren zijn tegen de geluidbelasting van windturbines die bij vele procedures over windparken zijn aangevoerd. Desalniettemin is er gekozen om aan de regels van het bestemmingsplan een planregel (artikel 3.3.1, lid d van de regels) toe te voegen die omwonenden beschermt in het uitzonderlijk geval dat er tonaal (hinderlijk) geluid optreedt.

Van belang is dat het onderzoek naar de geluidbelasting van de windturbines voor windpark Bijsterhuizen is uitgevoerd in overeenstemming met de standaardonderzoeken die in de loop der jaren voor windparkbesluiten zijn gedaan. Deze standaarden zijn in de procedure die heeft geleid tot de einduitspraak van de Afdeling over de besluiten voor het windpark Delfzijl Zuid Uitbreiding van 12 april 2023¹⁰ op al hun afzonderlijke hinder-aspecten uitgebreid betwist en onderzocht door de StAB en onderbouwd door de betrokken onderzoeksbureaus. Met inachtneming van deze uitgebreide onderzoeken en onderbouwingen naar en van deze windpark-aspecten heeft de Afdeling in deze einduitspraak geoordeeld dat deze standaarden en/of -onderzoeken die aan windparkbesluiten ten grondslag zijn gelegd, voldoen.

Omdat indieners in hun zienswijzen volstaan met het opnieuw benoemen van deze geluidhinderaspecten en voor het windpark Bijsterhuizen de onderbouwing overeenkomt met de standaard windparkonderzoeken, verwijst de gemeente naar genoemde einduitspraak over het windpark Delfzijl Zuid Uitbreiding waarin de Afdeling over deze aspecten heeft geoordeeld dat de(zelfde) onderzoeken die aan het windpark Bijsterhuizen ten grondslag juist zijn. Daarnaast verwijst de gemeente naar de plantoelichting en naar de aan het ontwerpbestemmingsplan Bijsterhuizen ten grondslag gelegde onderzoeken waarin uitgebreid is onderbouwd dat in dit geval het windpark uit ruimtelijk oogpunt aanvaardbaar is.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

7. Risicofactoren

Verschillende zienswijzen gaan over de mogelijke (technische) risico's van het Windpark Bijsterhuizen. Deze zienswijzen zijn onder te verdelen in zienswijzen over erosie van windmolenbladen en recycleren van windmolenbladen.

¹⁰ ABRS 12 april 2023, ECLI:NL:RVS:2023:1433. Zie ook de uitspraak over windpark Karolinapolder op dezelfde dag: ABRS 12 april 2023, ECLI:NL:RVS:2023:1446.

7.1. Erosie windmolenbladen

Indieners stellen dat windmolenbladen kwetsbaar zijn voor erosie (in de vorm van fijnstof) van de epoxylaag op windmolenbladen. Dit leidt tot vervuiling van de bodem, water en natuur met micro- en nanoplastics, die toxische stoffen bevatten (zoals BPA).

Reactie:

Zoals in paragraaf 5.5.2 van de plantoelichting onder het kopje "Bisphenol A en bladerosie" is beschreven, is Bisphenol-A ('BPA') een weekmaker die veel gebruikt wordt in de productie van polycarbonaat plastic, epoxyhars en andere producten zoals speelgoed, drinkflessen en contactlenzen. Windturbinebladen bestaan uit glasvezel, epoxyhars en soms koolstofvezels. BPA wordt alleen gebruikt bij de productie van hars voor de windturbinebladen. Daarbij worden de windturbinebladen geschilderd met een beschermde coating. Tijdens het productieproces van epoxycoatings reageert BPA vrijwel volledig weg, maar kan er een kleine hoeveelheid BPA in het uiteindelijke product achterblijven. De hoeveelheid verschilt per product, maar het gaat meestal om 0,001 tot 0,01% (RIVM, 2023). Door erosie zal jaarlijks ongeveer 1.000 gram van deze beschermende coating per windturbine eroderen. Hierbij gaat het om chemisch niet-actieve polymeerdeeltjes. De gemeente wijst erop dat de (geschatte) bijdrage van windturbines op land aan de totale emissie van microplastics zeer klein is (minder dan 0,0002% tot ('worst-case') 0,8%).

Daarnaast zal de initiatiefnemer van het windpark zelf erosie zoveel mogelijk voorkomen. Dit mede omdat imperfecties aan de rotorbladen zorgen voor een lagere energieopbrengst. De fabrikanten brengen beschermende voorzieningen aan (bijvoorbeeld tapes) over de 'leading edge' (het laatste 1/3 deel van de wijk) van de rotorbladen. Op deze wijze wordt de erosie en uitloging van gevaarlijke stoffen verminderd. Op de masten en bladen van de windturbines wordt – in plaats van coatings op basis van epoxy – veelal polyurethaan gebruikt als toplaag van de masten en bladen. Deze coatings zijn beter bestand tegen UV staling. Polyurethaan bevat geen BPA of 4-tbp en voorsnog logen er ook geen andere stoffen uit met schadelijke effecten op organismen (RIVM, Eerste inzicht in emissies van chemische stoffen bij windturbines op land; Resultaten quickscan, April 2023).

Erosie vindt met name plaats aan de voorkant (leading edge) van de windturbinebladen. Als gevolg van erosie (die optreedt bij ieder object waarop verf aanwezig is, zoals een huis of auto) zal jaarlijks ongeveer 1.000 gram van deze beschermende coating van de bladen per windturbine eroderen (RIVM, 2023). Door de erosie kunnen er ook (micro)plastics vrijkomen door slijtage van de gebruikte coatings. Ter vergelijking: een recent rapport van TNO schat dat de totale jaarlijkse emissie van alle microplastics in Nederland naar het milieu ongeveer 5000 ton bedraagt, waarbij autobanden (2000 ton), verpakkingen (1500 ton) en landbouwplastics (800 ton) de grootste bronnen zijn. De geschatte bijdrage van windturbines op land aan de totale landelijke emissie van microplastics is zeer klein en minder dan 0,0002% tot 0,8%, waarbij het laatste getal een worst-case

inschatting betreft. Uit de rapportage van RIVM is niet af te leiden of in deze inschatting de extra bescherming van de leading edge is meegenomen. Stoffen kunnen ook in het milieu terecht komen door directe uitloging uit de coatings. Uitloging is een proces waarbij een stof in een vast materiaal langzaam oplost in een vloeistof en daardoor vrijkomt.

Het RIVM (2023) concludeert dat het aannemelijk is dat er emissies van chemische stoffen optreden tijdens de gebruiksfase van windturbines op land vanwege de coatings op de mast en bladen van windturbines. Het is echter nog onbekend om welke stoffen het precies gaat, om welke concentraties het precies gaat en of er dus daadwerkelijk sprake is van risico's voor mens en milieu. Daarnaast zijn er ook coatings onderzocht waarbij geen meetbare uitloging is aangetroffen. Toepassen van dit type coating kan mogelijke risico's voor mens en milieu daardoor wegnemen. Dit laatste is dus een maatregel om een risico's volledig uit te sluiten.

Gelet op de te verwachten zeer lage totale emissie van microplastics bij de windturbines zal dit aspect niet in de weg staan aan de realisatie van het windpark.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten

7.2. Recycleren windmolenbladen

Indieners voeren aan dat uit onderzoek blijkt dat het recycleren van windmolenbladen alleen op mechanische wijze kan plaatsvinden. Hierdoor zou volgens indieners geen sprake zijn van werkelijke herwinning van grondstoffen. Indieners wijzen erop dat bij windmolenbladen een epoxylegering wordt gebruikt, versterkt met glasvezel. Indieners betogen dat een ontmantelingsplan moet worden opgenomen, omdat uit de literatuur blijkt dat een overschot aan windmolenbladen zorgelijk is.

Reactie:

Deze bezwaren van indieners hebben betrekking op het maak- en recycleproces van de windturbines en gaan voorbij aan het ruimtelijke karakter en de invloed op de naaste omgeving van de in geding zijnde besluiten voor de windturbines. De bezwaren zijn daarom geen onderdeel van deze procedure.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten

8. Radaronderzoek

Volgens indieners is het radaronderzoek onjuist verricht, omdat de radarposten in Wier en (toekomstig) Herwijnen ook rekening moeten houden met detectie van inkomende ballistische raketten en drones. De gehanteerde contour van 75 km zou onvoldoende zijn.

Reactie:

Het beleid over verstoringsgebieden rond militaire radars van het Ministerie van Defensie is te vinden in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening ('Barro').

Deze regels zijn uitgewerkt in de Regeling algemene regels ruimtelijke ordening ('Rarro'). Op grond van dit beleid moet voor militaire radarposten in Nederland binnen een straal van 75 km van een radarpost worden gekeken of windturbines de radar niet teveel verstoren (zie artikel 2.4 van de Rarro en 5.150 en 5.155 Bkl). Het radaronderzoek is in overeenstemming met dit beleid verricht, zoals ook in zijn zienswijze door de ter zake bevoegde Staatssecretaris is bevestigd. Verder is het radaronderzoek verricht door TNO. De wijze waarop TNO de radartoetsing doet is geaccordeerd door het Ministerie van Defensie. De gemeente is daarom van mening dat de verstoring van militaire radarposten op juiste wijze is onderzocht.

Op 24 september 2024 is een verklaring van geen bezwaar aangevraagd. Dat er nog geen verklaring van geen bezwaar is, staat niet in de weg aan de vaststelling van het bestemmingsplan. Uit onderzoek volgt namelijk dat het Windpark Bijsterhuizen niet leidt tot ontoelaatbare verstoring van een of meerdere militaire radarposten (bijlage 9 van de plantoelichting). Er zijn geen redenen waarom de verklaring van geen bezwaar niet kan worden verkregen.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

9. Externe veiligheid

Indieners menen dat er grote veiligheidsrisico's bestaan en de normstelling is onjuist omdat die daarmee niet rekent. De gemeente Beuningen is niet in de planvorming zijn betrokken waardoor deze gemeente op haar grondgebied geen contouren met betrekking tot externe veiligheid heeft vastgesteld.

Reactie:

Het ontwerpplan en de daarin opgenomen 'eigen planregels' voor externe veiligheid zijn voor zover hier van belang in overeenstemming met de voor externe veiligheid geldende rijksregels, waaronder het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi), tot stand gekomen (zie paragraaf 5.4 van de plantoelichting en bijlage 2 bij de plantoelichting. Daarnaast zijn ook de 'Handleiding Risicozonering Windturbines' (v1.1, 20 mei 2020) en de 'Handleiding Risicoberekeningen Windturbines' (versie oktober 2019) (hierna: Handboek risicozonering), als vervanger van het 'Handboek Risicozonering Windturbines' (2014) bij de totstandkoming van het ontwerpplan betrokken.

Indieners geven niet concreet aan welke grote veiligheidsrisico's er bestaan dan wel waarom de gehanteerde externe veiligheidsregels en handleidingen tekortschieten. De regeling voor externe veiligheid op rijksniveau heeft het volgende doel: "Het uitvoeren van een veiligheids- en risicobeleid om mens en milieu te beschermen tegen maatschappelijk onaanvaardbaar geachte gezondheids- en milieurisico's". Hiermee heeft de wetgever beoogd een basisbeschermingsniveau te creëren voor personen die wonen, werken of recreëren in de omgeving van risicovolle activiteiten. Als uitgangspunt geldt dat het gevaar van een activiteit acceptabel is, als op een bepaalde plaats een daar aanwezig individu geen hogere kans op overlijden heeft dan maatschappelijk is geaccepteerd. Voor onder meer

windturbines is een plaatsgebonden risico van 10^{-6} (voor een buiten de inrichting gelegen kwetsbaar object) of 10^{-5} (voor een buiten de inrichting gelegen beperkt kwetsbaar object) geaccepteerd. De gemeente wijst hiervoor ook op rechtspraak.¹¹

Voor het Windpark Bijsterhuizen is een externe veiligheidsanalyse uitgevoerd (zie bijlage 4 bij de plantoelichting). Daaruit blijkt dat er geen kwetsbare objecten zoals de woningen van indieners binnen de externe veiligheidscontouren van de windturbines staan.

Wat betreft de invloed van de windturbines op gronden die behoren tot de naastgelegen gemeente Beuningen is het juist dat een deel van de veiligheidscontouren over het grondgebied van de gemeente Beuningen vallen. Die ontbrekende delen van de contouren zullen door de gemeente Beuningen in nadere besluitvorming worden vastgelegd. Het ontwerpplan tot wijziging van het omgevingsplan van de gemeente Beuningen wordt uiterlijk begin 2025 ter inzage gelegd.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

10. Aantasting landschap

Indieners stellen dat de windturbines zullen leiden tot een verstoring van de leefomgeving/het weidse uitzicht.

Reactie:

Allereerst merkt de gemeente op dat veranderingen van het landschap onontkoombaar zijn en erkent de gemeente dat een nieuw windpark in het algemeen geen positief effect heeft op de openheid van landschappen.

Voor het ontwerpplan is het effect op het landschap van het Windpark Bijsterhuizen beoordeeld (zie bijlage 4 bij de plantoelichting). Bij deze effectbeoordeling is gekeken naar een zestal punten, namelijk (1) de aansluiting op de landschappelijke structuur, (2) de herkenbaarheid van de opstelling (als geheel), (3) de interferentie (van de opstelling) met andere windmolens of hoge elementen, (4) de invloed op de (visuele) rust, (5) de invloed op de openheid en (6) de zichtbaarheid.

Als de opstelling bij Beuningen wordt gerealiseerd, dan verandert het landschappelijk effect van neutraal in licht negatief, doordat het windpark (beperkt) negatief scoort op de aspecten visuele rust, openheid en zichtbaarheid. Dit zijn aspecten waarop de meeste windinitiatieven niet positief kunnen scoren. De gemeente stelt zich op het standpunt dat het windpark Bijsterhuizen een relatief beperkt nadelige landschappelijke impact zal hebben. Hierbij betreft de gemeente ook dat het windpark zal bestaan uit niet meer dan drie windturbines.

¹¹ ABRS 12 april 2023, ECLI:NL:RVS:2023:1433, r.o. 30.4.

Concluderend kan in de belangenafweging voor het windpark Bijsterhuizen aan het belang van de bijdrage van het plan aan de gemeentelijke energietransitie in redelijkheid meer gewicht worden toegekend dan aan het belang van het landschap en de openheid ervan.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

11. Milieueffectrapportage

Indieners voeren aan dat een milieueffectrapport (MER) voor het ontwerpplan voor het windpark had moeten worden opgesteld en dat niet kan worden volstaan met een milieueffectrapportage-beoordeling (m.e.r.-beoordeling). Indieners stellen dat het ontwerpplan in strijd is met de SMB-richtlijn en menen dat belangrijke nadelige effecten niet zijn uitgesloten. De effecten van de mitigerende maatregelen zouden niet controleerbaar zijn, omdat de geluidsnormen uitgaan van jaarlijkse gemiddelden. Daarnaast zouden ook de volgende effecten op het milieu moeten worden meegenomen: de milieuvervuiling van windmolens, de lekkages van SF6 gas en olie, de recycling van windmolens (met name de rotorbladen) en de beïnvloeding van de lokale windstroming. Indieners vragen zich af of de windturbines 12 MW of meer opleveren. Verder stellen indieners dat bij het ontwerpplan voor het windpark Bijsterhuizen moet worden aangesloten bij de RES 1.0 van de RES-regio Arnhem – Nijmegen. De RES 1.0 is een plan of programma in de zin van de SMB-richtlijn (2001/42/EG) en is ten onrechte niet voorafgegaan door een plan-MER. Gelet op de rechtstreekse werking van het Unierecht is dat onjuist en onrechtmatig zoals ook volgt uit rechtspraak van de Afdeling (ECLI:NL:RVS:2021:1395, r.o. 19). Gelet hierop is het ontwerpbestemmingsplan in strijd met de SMB-richtlijn en de omgevingsvergunning kan daarom niet in stand blijven, aldus indieners.

Reactie:

In hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer en het Besluit m.e.r. is geregeld of voor een project een zogenoemd plan-MER of project-MER moet worden gemaakt en of kan worden volstaan met een (vrijwillige) m.e.r.-beoordeling.

Zoals in de plantoelichting en in de 'Aanmeldnotitie m.e.r.-beoordeling, windpark Bijsterhuizen' van 2 augustus 2023 van Pondera (plantoelichting, bijlage 1) beschreven, is de oprichting van een windturbinepark genoemd in onderdeel D, categorie 22.2, van de bijlage bij het Besluit m.e.r.. Voor deze categorie gelden de drempelwaarden:

1. een gezamenlijk vermogen van 15 megawatt (elektrisch) of meer;
of
2. 10 windturbines of meer.

Als aan deze drempelwaarden wordt voldaan dan moet beoordeeld worden of een MER dient te worden gemaakt in het kader van het bestemmingsplan.

Het windpark Bijsterhuizen is vanwege de beoogde drie windturbines weliswaar een windturbinepark in de zin van het Besluit m.e.r., maar het voldoet gelet op het aantal van drie windturbines en een jaaropbrengst van 12 MW aan geen van beide drempelwaarden zoals genoemd in onderdeel D, categorie 22.2, van de bijlage bij het Besluit m.e.r..

Niettemin is onverplicht een m.e.r.-beoordeling uitgevoerd. Omdat uit de verrichte m.e.r.-beoordeling en andere onderzoeken blijkt dat het windpark geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu veroorzaakt, hoeft geen MER te worden gemaakt en kan in dit geval worden volstaan met voornoemde (vormvrije) aanmeldnotitie m.e.r.-beoordeling. De gemeente wijst erop dat in deze aanmeldnotitie m.e.r.-beoordeling aan de hand van onderzoek naar en beoordeling van mogelijke effecten is geconcludeerd dat het windpark geen belangrijke nadelige milieueffecten met zich brengt.

Van belang is overigens dat inhoudelijk geen verschil bestaat tussen de formele en de vormvrije m.e.r.-beoordelingsprocedure. Ook bij de vormvrije m.e.r.-beoordeling is sprake van een beoordeling aan de hand van de criteria zoals opgenomen in bijlage III van de Europese m.e.r.-richtlijn 97/11/EG. Er is gekeken naar (1) de kenmerken van het project, (2) de plaats van het project en (3) de kenmerken van de mogelijke effecten.

De gemeente wijst nog op vaste rechtspraak van de Afdeling waaruit volgt dat bij gebrek aan belangrijke nadelige milieueffecten kan worden volstaan met een aanmeldnotitie m.e.r.-beoordeling.¹² Verder hebben indieners niet aangegeven waarom de aanmeldnotitie leemten of gebreken zou bevatten. Voor zover zij (onder meer) wijzen op de milieuvervuilende productie van windmolens en de lekkages van SF6 gas en olie, verwijst de gemeente naar de reactie onder punt 7.1, 7.2 en 17.8 van deze zienswijzennota en naar paragraaf 3.1.4, 3.1.5, 4.10 en 4.12.2 van de Aanmeldnotitie.

Bovendien geldt een verplichting om voor het kolom 3-besluit (bestemmingsplan) een plan-MER te verrichten, uitsluitend wanneer het bestemmingsplan in het concrete geval kaderstellend is voor het in kolom 4 genoemde mer- (beoordelings)plichtige besluiten (zie artikel 7.2 lid 2 Wm). Ook daar is in dit geval geen sprake van. Ter nadere toelichting het volgende.

Het onderhavige bestemmingsplan voorziet uitsluitend in de drie windturbines (en niet meer). Voor deze drie windturbines wordt naast het bestemmingsplan onder toepassing van de Wro-coördinatieprocedure (zie hierna) gelijktijdig de OBM verleend. In die zin dat de verleende OBM en het vastgestelde bestemmingsplan ook conform de gemeentelijke Wro-coördinatieprocedure gelijktijdig bekend wordt gemaakt.

¹² O.a. ABRS 1 november 2023, ECLI:NL:RVS:2023:4038, r.o. 18.1.

Nu het bestemmingsplan niet méér mogelijk maakt dan de OBM waarvoor reeds een project-mer-beoordelingsbesluit is genomen én nu deze besluiten via de Wro coördinatieprocedure tezamen zijn voorbereid en bekend worden gemaakt, is het bestemmingsplan niet kaderstellend zoals bedoeld in artikel 7.2 lid 2 Wet milieubeheer. Ook om die reden is het bestemmingsplan niet plan-mer-(beoordelings)plichtig.

Dat er in een dergelijk geval geen sprake is van een plan-mer-(beoordelings)plicht volgt ook expliciet uit rechtspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRS). Zie ABRS 3 februari 2016, ECLI:NL:RVS:2016:237 (De Nieuwe Wetering II), r.o. 12-12.2, JM 2016/52; BR 2016/35 en de op deze tussenuitspraak volgende uitspraak ABRS 14 september 2016, ECLI:NL:RVS:2016:2468. Uit deze uitspraken volgt dat wanneer een bestemmingsplan met de coördinatieprocedure gelijktijdig met een vergunningbesluit wordt voorbereid en bekendgemaakt, het bestemmingsplan niet kaderstellend en daarmee niet plan-m.e.r.-(beoordelings)plichtig is, mits het plan niet meer mogelijk maakt dan het vergunningbesluit.

Daarnaast kan, anders dan waarvan indieners uitgaan, aan de omstandigheid dat voorafgaand aan de "RES 1.0 Regionale Energiestrategie Regio Arnhem Nijmegen" (RES 1.0) van de RES-regio 'Arnhem Nijmegen' geen plan-MER is gemaakt, niet de conclusie worden verbonden dat het ontwerpbestemmingsplan onjuist tot stand is gekomen. Hiertoe merkt de gemeente allereerst op dat de RES 1.0 geheel los staat van het ontwerpbestemmingsplan en daarnaast globaal van aard is en alleen concreet de afgesproken opgave van de (gehele) RES-regio van 1,62 TWh noemt (met een onderverdeling naar zonne- en windenergie). Voor zover de RES 1.0 zoekgebieden noemt, merkt de gemeente op dat de RES 1.0 als basisalternatief geldt en voor de daarin opgenomen zoekgebieden geen harde belemmeringen noemt, dat ook mogelijkheden voor al gestarte projecten voor zonnevelden en windturbines buiten deze zoekgebieden vermeldt¹³ en dat aanvullende zoekgebieden mogelijk zijn (ofwel dat niet alle zoekgebieden in beeld zijn gebracht).¹⁴ Hieruit volgt dat de RES 1.0 voor de planwetgever niet beperkend is en dat voor het ontwerpbestemmingsplan niet kaderstellend is in de zin van hoofdstuk 7 van de Wm en de SMB-richtlijn.^{15,16} Er bestond dus geen wettelijke plicht, ook niet op grond van de SMB-richtlijn, om voorafgaand aan de RES 1.0 een plan-MER te maken. De gemeente herhaalt bovendien dat de RES 1.0 geheel los staat van het ontwerpbestemmingsplan en een eventueel verzuim om een plan-MER te

¹³ Zie paragraaf 4.1.1 van de "RES 1.0 Regionale Energiestrategie Regio Arnhem Nijmegen".

¹⁴ Zie "plan MER RES GMR Arnhem-Nijmegen" (o.a. par 2.5 en par. 5.3.1) van 9 juni 2023 van Wittenveen en Bos.

¹⁵ Artikel 3, tweede lid, aanhef en onder a, van de richtlijn luidt: "Onverminderd lid 3, wordt een milieubeoordeling gemaakt van alle plannen en programma's

a. die voorbereid worden met betrekking tot landbouw, bosbouw, visserij, energie, industrie, vervoer, afvalstoffenbeheer, waterbeheer, telecommunicatie, toerisme en ruimtelijke ordening of grondgebruik en die het kader vormen voor de toekenning van toekomstige vergunningen voor de in bijlagen I en II bij Richtlijn 85/337/EEG genoemde projecten,...(....).

¹⁶ ABRS 30 juni 2021, ECLI:NL:RVS:2021:1395, r.o. 43.

maken voorafgaand aan de RES 1.0 niet relevant is voor het ontwerpbestemmingsplan voor het windpark Bijsterhuizen.

Van een gebrek vanwege het niet opstellen van een plan-MER voorafgaand aan de RES 1.0 is temeer geen sprake, omdat inmiddels een plan-MER is gemaakt naar aanleiding van de RES 1.0 en ten behoeve van de RES 2.0.¹⁷ Het ontwerpbestemmingsplan Windpark Bijsterhuizen is in lijn met dit plan-MER en wordt daarin als autonome ontwikkeling zelfs specifiek genoemd (Bijlage I autonome ontwikkelingen).

De zienswijzen treffen geen doel en leiden niet tot aanpassingen van de besluiten.

12. Flora en Fauna

Volgens indieners is het onzeker of de Wnb-ontheffing in stand kan blijven, omdat hiertegen een beroepsprocedure loopt bij de rechtbank Gelderland. Indieners merken op dat deze ontheffing alleen geldt voor de soorten die zijn weergegeven in het besluit 'Besluit verlenen ontheffing'. Gevraagd wordt wie controleert of geen andere soorten worden geschaad en of daar onderzoek naar is gedaan. Ook vragen indieners waarom geen onderzoek is gedaan naar de impact van de windturbines op de afname van insecten.

Reactie:

De gemeente merkt op dat de vraag of het (ontwerp)bestemmingsplan voldoet aan de Wet natuurbescherming ('Wnb') uitsluitend in het kader van de uitvoerbaarheid van het plan aan de orde kan komen. De gemeenteraad mag het plan op dit punt alleen *niet* vaststellen als hij op voorhand redelijkerwijs moet inzien dat het soortenbeschermingsregime in de Wnb aan de uitvoerbaarheid van het plan in de weg staat. De vragen of voor de uitvoering van het bestemmingsplan een vrijstelling dan wel een ontheffing op grond van het soortenbeschermingsregime in de Wnb nodig is en zo ja, of deze ontheffing kan worden verleend, komen in beginsel namelijk pas aan de orde in een procedure op grond van de Wnb. De Wnb heeft namelijk een afzonderlijk toetsingskader voor de gevolgen van een (ontwerp)bestemmingsplan op beschermde plant- en diersoorten. Het voorgaande volgt uit vaste rechtspraak.¹⁸

Belangrijk is dat het college van gedeputeerde staten van de provincie Gelderland op 17 januari 2023 al een ontheffing op grond van de Wnb heeft verleend. Het klopt dat op dit moment tegen deze Wnb-ontheffing¹⁹ een beroepsprocedure loopt bij de rechtbank Gelderland, maar dit betekent volgens de gemeente in dit geval niet dat het soortenbeschermingsregime in de Wnb op voorhand aan de uitvoerbaarheid van het plan in de weg staat. Sterker, de verlening van de

¹⁷ <https://www.groenemetropoolregio.nl/res/plan-mer-res-groene-metropoolregio-arnhem-nijmegen/>

¹⁸ O.a. ABRS 17 april 2024, ECLI:NL:RVS:2024:1586, r.o. 11.1.

¹⁹ *Prb.* 2023, 326.

onthefving door gedeputeerde staten maakt duidelijk dat op dit punt het plan in overeenstemming is met de Wnb.

Voor deze ontheffing en voor het (ontwerp)bestemmingsplan ten behoeve van het windpark Bijsterhuizen is een natuurtoets, de Natuurtoets Windpark Bijsterhuizen van 22 juni 2020 van Bureau Waardenburg, uitgevoerd (zie bijlage 6 bij de plantoelichting). Hierin is het onderzoek beschreven naar de gevolgen van het windpark voor beschermde flora- en faunasoorten die in en nabij het plangebied leven. Zoals in het kader 5.4 in paragraaf 5.7.1. van de plantoelichting is vermeld, is bij het natuuronderzoek als leidraad per soort "de gunstige staat van instandhouding" gehanteerd en geldt het in vaste rechtspraak geaccepteerde mortaliteitscriterium van 1%.²⁰ Deze mortaliteitsnorm is de grens van het aantal slachtoffers per (soort)populatie waaronder nadelige gevolgen voor de gunstige instandhouding kunnen worden uitgesloten.

Uit de "Natuurtoets Windpark Bijsterhuizen" van 22 juni 2021 en de Notitie Effecten van Windpark Beuningen op vogels en vleermuizen" van 17 juni 2021 van Bureau Waardenburg volgt dat het windpark geen effecten zal hebben op beschermde flora en fauna. Voor het vast te stellen bestemmingsplan is bovendien nader onderzoek verricht om te beoordelen of de natuurtoets nog actueel is. Uit de notitie "Actualisatie quick scan Windpark Bijsterhuizen" van 16 september 2024 (deze is toegevoegd aan de natuurtoets, bijlage 6 bij plantoelichting) volgt dat de conclusies van de natuurtoets onverminderd van toepassing blijven. Voor het windpark is (onder andere) beoordeeld of sprake kan zijn van (significante) negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden of de staats van instandhouding van populaties van beschermde soorten. Zoals volgt uit paragraaf 5.3.2 van de natuurtoets wordt de basis hiervoor gevormd door het 1%-criterium. Op grond van dit criterium kan iedere tol van minder dan 1% van de totale jaarlijkse sterfte van de betrokken populatie (gemiddelde waarde) als kleine hoeveelheid worden beschouwd. Wanneer de voorspelde sterfte onder deze 1%-mortaliteitsnorm blijft kunnen significante effecten met zekerheid worden uitgesloten. Over vogels is in de plantoelichting te lezen:

"Bij geen enkele van de 70 soorten op de lijst het aantal verwachte jaarlijkse aanvaringsslachtoffers boven de 6 exemplaren per jaar uitkomt en dit is voor alle 70 soorten ruim onder de mortaliteitsnorm van 1%. Dit betekent dat voor alle soorten geldt dat de sterfte veroorzaakt door het windpark gezien kan worden als een kleine hoeveelheid die niet zal leiden tot een negatief effect of de gunstige staat van instandhouding (GSI) van de desbetreffende populaties. Ook als het cumulatieve effect van nabijgelegen windparken wordt beschouwd komt het aantal aanvaringen niet boven de mortaliteitsnorm uit. Bij het bepalen van dit cumulatieve effect zijn de windparken binnen de omgeving meegenomen, namelijk Windpark Beuningen, Caprice, Duiven, Groene Delta, Koningspleij en Veghel Win(d)t."

²⁰ O.a. ABRS 3 april 2024, ECLI:NL:RVS:2024:1401, r.o. 14.2. en ABRS 7 oktober 2020, ECL:NL:RVS:2020:2384.

Uit de natuurtoets blijkt dat tijdens de tijdelijke aanleg van een wezenlijke verstoring geen sprake zal zijn omdat het plangebied voldoende broedgelegenheid voor vogels biedt. Overtreding van de van toepassing zijnde verbodsbepalingen als gevolg van vernietigen of aantasten van nesten kan bovendien worden voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen te verrichten. Deze maatregelen moeten en zullen voor aanvang van de werkzaamheden in een werkprotocol worden gespecificeerd.

De ontheffing is verleend voor soorten waarvoor op grond van het uitgevoerde natuuronderzoek een overtreding van een verbodsbepaling aan de orde kan zijn door de bouw en exploitatie van de windturbines. Dit betreft de te verwachten aanvaringsslachtoffers onder bepaalde soorten vogels en vleermuizen. Indien gedurende de exploitatie van het windpark blijkt dat er ook slachtoffers vallen onder andere soorten, dan dient hiervoor inderdaad aanvullend een ontheffing (thans omgevingsvergunning flora en fauna activiteit) aangevraagd te worden.

Over vleermuizen is in de plantoelichting op basis van de natuurtoets vermeld dat de drie windturbines jaarlijks sterfte zullen veroorzaken onder de gewone dwergvleermuis (11 per jaar) en ruige dwergvleermuis (4 per jaar). Deze sterfteaantallen liggen ruim onder de 1%-mortaliteitsnorm die voor de gewone dwergvleermuis 68 bedraagt en voor de ruige dwergvleermuis 28. Om verstoring voor vleermuizen te minimaliseren wordt aanbevolen om met vleermuisvriendelijke verlichting te werken. Ook dit kan en zal in een werkprotocol worden opgenomen. Verder is in de ontheffing (voorschrift 14 en 15) een stilstandvoorziening en een monitoringsplicht voor vleermuizen voor de drie windturbines voorgeschreven.

Op dit moment is nog geen werkprotocol en uitvoeringsplanning beschikbaar. Dit doet er niet aan af dat bij de planning en de daadwerkelijke werkzaamheden moet worden voldaan aan de eisen uit de natuurwetgeving en de voorschriften uit de Wnb-ontheffing. In dit kader zijn voorschrift 17, 18 en 19 van de Wnb-ontheffing relevant. Uit deze ontheffingsvoorschriften volgt dat:

- de aanleg van het windpark bij voorkeur buiten het broedseizoen van vogels (1 maart tot 1 september) dient plaats te vinden. In ieder geval moeten de heiwerkzaamheden buiten het broedseizoen uitgevoerd worden. Heiwerkzaamheden mogen alleen overdag uitgevoerd worden. Indien 's-nachts werken bij overige werkzaamheden (niet bij heien) onontkoombaar is, dan dient er – in de actieve periode van vleermuizen tussen 1 april en 15 oktober – gebruik gemaakt te worden van vleermuisvriendelijk licht om verstoring bij vleermuizen (passerend en foeragerend) – zoveel mogelijk – te voorkomen;
- als er toch in het broedseizoen gewerkt moet worden (uitgezonderd heiwerkzaamheden), dan moet er eerst een veldcheck uitgevoerd worden en zal, voorafgaand aan het broedseizoen het gebied ongeschikt worden gemaakt worden (kort maaien van de aanwezige vegetatie) om te voorkomen dat er alsnog vogels tot broeden komen. Tijdens de aanlegfase zal er volgens een ecologisch werkprotocol gewerkt worden; en

- de werkzaamheden niet eerder starten dan nadat door een ecologisch deskundige vooraf in het veld een controle is uitgevoerd, waaruit blijkt dat er geen nesten in gebruik zijn of andere beschermde soorten in het plangebied gedood en/of verstoord kunnen worden.

Gelet op het voorgaande, op de al verleende ontheffing en op de conclusie uit de natuurtoets dat het windpark geen significante nadelige gevolgen heeft voor alle aanwezige en beschermde flora- en faunasoorten, staat (het soortenbeschermingsregime van) de Wnb niet op voorhand in de weg aan de uitvoerbaarheid van het (ontwerp)bestemmingsplan.

De gemeente merkt verder op dat de natuurtoets is uitgevoerd door een deskundig bureau Bureau Waardenburg en dat controle plaatsvindt door de (ecologen van de) gemeente. De natuurtoets is een toetsing in het kader van de Wnb en Natuurnetwerk Nederland. In de Wnb staan de regels voor bescherming van bepaalde plant- en diersoorten. Dit betekent dat wanneer een insect een beschermde soort is op grond van de Wnb en deze voorkomt in en/of nabij het plangebied, de effecten/impact van de windturbines op deze soort ook in de uitgevoerde natuurtoets is onderzocht. In onderdeel A van de bijlage bij artikel 3.10 van de Wnb staan de beschermde diersoorten. De gemeente merkt op dat uit deze bijlage volgt dat er insecten zijn die wettelijk worden beschermd en dat bureau Waardenburg deze beschermde ongewervelden (waaronder insecten) - en ook de soorten die alleen op de zogenoemde rode lijst staan - heeft betrokken bij de natuurtoets. In paragraaf 8.3 van de natuurtoets is vermeld dat Waardenbrug in het plangebied en de omgeving van het plangebied geen beschermde soorten van ongewervelden heeft waargenomen en dat in het plangebied ook geen geschikte biotopen aanwezig zijn. Ook voor beschermde soorten ongewervelden geldt dat de aanwezigheid ervan in het plangebied kan worden uitgesloten en dat van nadelige gevolgen vanwege het windpark geen sprake is.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

13. Gezondheid

Indieners voeren aan dat het windpark nadelige gezondheidseffecten zal veroorzaken.

Reactie:

De gemeente begrijpt dat bij omwonenden zorgen bestaan over de mogelijke gevolgen van het windpark. Windturbines zorgen zelf niet voor gezondheidsschade. Dit volgt uit verschillende studies van onafhankelijke medici of gezondheidsinstituten (zie ook paragraaf 5.5.2 van de plantoelichting) en rechtspraak waarin al deze studies zijn betrokken (zie de uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 12 april 2023 over de windparken Delfzijl-Zuid (ECLI:NL:RVS:2023:1433, r.o. 27-27.3) en Karolinapolder (ECLI:NL:RVS:2023:1466). In deze Afdelingsuitspraken van 12 april 2023 zijn dus ook de gevolgen van windparken voor de gezondheid van omwonenden uitgebreid

aan de orde gekomen met als conclusie dat er geen aanleiding is voor het oordeel dat vanuit het oogpunt van gezondheid niet van de norm van 47 dB Lden kan worden uitgegaan. Bovendien volgt uit het plan-MER bij het Owl van oktober 2023, waarin uitgebreid aandacht is besteed aan de hinder en gevolgen voor de gezondheid van omwonenden, dat een windpark geen onaanvaardbare gezondheidseffecten voor omwonenden hoeft te hebben.

Dit neemt niet weg dat het windpark Bijsterhuizen wel negatieve effecten kan hebben. Bij windturbines moet worden gedacht aan geluid en trillingen, visuele aspecten (zichtbaarheid en slagschaduw) en veiligheid. Om die reden heeft de gemeente bij vaststelling van de windturbinenormen onder andere gekeken naar deze aspecten en daarbij ook het aspect 'gezondheid' betrokken. Gelet op de uitkomsten van de onderzoeken naar de effecten op de omgeving (zoals geluid en slagschaduw), is de gemeente van mening dat het windpark binnen de gekozen normstelling kan worden gerealiseerd zonder onaanvaardbare ruimtelijke effecten. Ook wat betreft het aspect 'gezondheid' voorziet het plan in een goede ruimtelijke ordening.

De gemeente is daarnaast van mening dat het aspect 'geluidhinder' uitvoerig is beoordeeld. Zo is voor het (ontwerp)bestemmingsplan een akoestisch onderzoek uitgevoerd (zie bijlage 3 'Akoestiek en slagschaduw onderzoek' bij de plantoelichting). In het onderzoek is bij de beoordeling van de cumulatie met andere geluidbronnen onder meer rekening gehouden met de nabijgelegen windturbines van Windpark Beuningen en (de toekomstige uitbreiding van) het bedrijventerrein Bijsterhuizen. Bij de cumulatie met Windpark Beuningen zijn de worst-case geluidsgegevens van dit windpark gebruikt. Verder wijst de gemeente voor de beoordeling van geluidhinder op paragraaf 5.5.1 en 5.5.2 van de plantoelichting.

In het akoestisch onderzoek is geen rekening gehouden met de in de omgeving gelegen 4x10 ha zonnepanelen. De zonnepanelen zijn namelijk niet gelegen tussen het windpark en de nabijgelegen woningen, waar toetsing aan de normstelling maatgevend is voor het project. Zij liggen ten oosten van toetspunt 9. Dit betekent concreet dat het toevoegen van de zonnepanelen aan het geluidsmodel geen wezenlijke invloed op de uitkomsten (geluidbelasting) in de directe omgeving van het windpark heeft. Volledigheidshalve merkt de gemeente op dat de zonnepanelen zelfs buiten de 37 dB Lden contour liggen. De zonnepanelen hebben daarmee ook geen invloed op de uitkomst van het onderzoek naar de windturbinenormen.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

14. Planschade

Verschillende indieners hebben aangegeven dat waardedaling van hun (bedrijfs)woning kan ontstaan door realisatie van het windpark. Sommige indieners betogen dat de waardedaling ten onrechte niet als planschade is aangemerkt. Er zou ten onrechte geen onderzoek zijn gedaan naar de mogelijke effecten van het

(ontwerp)bestemmingsplan op de waarde en verkoopbaarheid van onroerend goed in de omgeving.

Reactie:

Voor zover sprake zou zijn van schade bij indieners door het plan voor het windpark, dan kunnen zij daarvoor (binnen vijf jaar na vaststelling van het plan) een aanvraag om een tegemoetkoming in planschade indienen op grond van artikel 6.1 van de Wro. De vraag of ook inderdaad sprake is van planschade dient in de daarvoor bestemde, afzonderlijke procedure te worden beoordeeld en kan in deze procedure niet aan de orde worden gesteld. Dit volgt ook uit vaste rechtspraak.²¹

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

Beantwoording zienswijzen

Hierna zijn voor zover nog nodig de zienswijzen voorzien van een reactie. De zienswijzen worden in de volgorde van de opsomming in de inleiding van deze zienswijzennota behandeld.

Afzonderlijke beantwoording ingekomen zienswijzen

15. Omwonenden I

15.1. Strijd met Rijks-, provinciaal en gemeentelijk beleid

Indieners menen dat de plaatsing van de windturbines in strijd is met het rijksbeleid, het provinciaal beleid en het gemeentelijk beleid. Zo is het plan in strijd met de NOVI (Rijksbeleid), omdat de windturbines op te korte afstand van kwetsbare objecten en bewoners zijn beoogd en daardoor vanwege de nadelige effecten van windturbines geen sprake zal zijn van veilige en gezonde fysieke leefomgeving.

Wat betreft het provinciale beleid merken indieners op dat de provincie inmiddels niet meer achter de plaatsing van windturbines staat. Het windpark staat dus haaks op het huidige streven en de actuele doelen van de provincie. Verder is volgens indieners het plangebied in het verleden aangewezen als gebied waar 'windenergie mogelijk is', maar omdat tegen een dergelijke aanwijzing geen rechtsmiddelen open staan is sprake van strijd met het Verdrag van Aarhus.

Over het gemeentelijke beleid voeren indieners aan dat het windpark Bijsterhuizen niet deugdelijk is gemotiveerd, dat het in strijd is met hogere regels en dat van milieuwinst en een bijdrage aan de duurzaamheidsambities niet is gebleken. Hierbij wijzen zij erop dat de windturbines de recreatieve- en groenvoorzieningen belemmeren.

Reactie:

²¹ ABRS 25 november 2020, ECLI:NL:RVS:2020:2821, r.o. 25.1.

De stelling dat het windpark in strijd met de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) op te korte afstand van woningen is voorzien, volgt de gemeente niet. In de plantoelichting is in dit licht ook gewezen op de NOVI die gericht is op duurzame ontwikkeling waarbij vraag en aanbod van hernieuwbaar opgewekte elektriciteit zoveel mogelijk dicht bij elkaar worden gebracht samen met onder meer veilige en gezonde fysieke leefomgeving en zoveel mogelijk meervoudig ruimtegebruik. Uit het onderzoek en de onderbouwing voor het windpark blijkt namelijk dat - uitgaand van in de rechtspraak geaccepteerde 'eigen' (gemeentelijke) windturbinebepalingen - sprake zal zijn van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat bij de meest nabij het windpark gelegen woningen. Het plan is in lijn met de NOVI. De gemeente verwijst ook naar de reactie onder de punten 6 en 13.

Wat betreft het van toepassing zijnde provinciaal beleid staat voorop dat – anders dan indieners stellen - van bijstelling geen sprake is. De gemeente begrijpt dat indieners met deze stelling wijzen op het coalitieakkoord 2023-2027 van de provincie waarin als een van de doelen is genoemd "geen nieuwe windturbine initiatieven zolang als de herziene omgevingsverordening Gelderland niet is vastgesteld. De gemeente wijst erop dat met dit coalitieakkoord niet meer dan een pas op de plaats gemaakt wat betreft *nieuwe* windturbineprojecten. Het windpark Bijsterhuizen is een al jaren bestaand initiatief en valt hier niet onder. Het coalitieakkoord noemt bovendien ook als doel dat de provincie zich houdt aan afspraken over de regionale energie strategieën (RES-sen).

Zoals ook in de plantoelichting beschreven, zijn de Omgevingsvisie Gaaf Gelderland en de Omgevingsverordening provincie Gelderland onverminderd van toepassing en betrokken bij de totstandkoming van het ontwerpplan. Volgens de Omgevingsvisie Gaaf Gelderland is het plangebied aangewezen als gebied waar 'windenergie mogelijk is'. Voor zover indieners erop wijzen dat tegen de aanwijzing in de Omgevingsvisie Gaaf Gelderland van onder meer het plangebied als 'windenergie mogelijk' ten onrechte geen rechtsmiddelen konden worden ingediend, heeft dit betrekking op de (totstandkoming van) Omgevingsvisie Gaaf Gelderland en niet op het (ontwerpbestemmings)plan. Deze zienswijze is daarom in zoverre niet van belang in deze ontwerpbestemmingsplanprocedure.

Voor zover indieners erop wijzen dat geen zienswijze kan worden ingediend op het moment dat alle opties nog open staan, merkt de gemeente op dat in deze bestemmingsplanprocedure kan over de locatie(keuze) windpark Bijsterhuizen een zienswijze worden ingediend. De gemeente betwist dan ook dat geen sprake is geweest van een reële inspraakmogelijkheid. Daarbij komt dat sinds 2014 er gesprekken met omwonenden hebben plaatsgevonden over Windpark Bijsterhuizen

De stelling van indieners dat geen wettelijk verplicht formeel overleg heeft plaatsgevonden is feitelijk onjuist. Zoals in de plantoelichting beschreven heeft overleg op grond van artikel 3.1.1. van het Besluit ruimtelijke ordening overleg met de betrokken besturen en diensten van gemeenten, waterschappen, provincie en Rijk plaatsgevonden. Meer specifiek is ook overleg gevoerd met de gemeente

Beuningen. De formele schriftelijk afhandeling van dit (voor)overleg heeft plaatsgevonden na terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan. Om die reden is op dit punt de plantoelichting nadien aangevuld. Daarbij komt dat Wijchen samen met andere gemeenten, waaronder de gemeente Beuningen, tot de RES-regio behoort waarbinnen het windpark Bijsterhuizen als een van de mogelijke windprojecten al jaren bekend is.

Wat betreft de gemeentelijke Gedragscode verwijst de gemeente naar de reactie onder punt 2 van deze zienswijzennota. Wat betreft het algemene en ongemotiveerde bezwaar dat het plan voor het windpark niet deugdelijk is gemotiveerd en dat het in strijd is met hogere regels en dat van milieuwinst en een bijdrage aan de duurzaamheidsambities niet is gebleken, verwijst de gemeente naar de plantoelichting en alle daarbij horende onderzoeken en meer specifiek naar de reacties onder punt 3, 5, 6, 11 en 13.

Over de gemeentelijke Structuurvisie merkt de gemeente op dat daaruit volgt dat ter plaatse van het plangebied de voorziene/beoogde ontwikkeling 'gemengde functies buitengebied/verbreding landbouw' is en dat het de bedoeling is om aan de oostzijde de fietsroute naar Beuningen op te waarderen en groen te versterken. Zoals in de plantoelichting al verwoord zijn deze ontwikkelingen naast of samen met het windpark mogelijk en conflicteert dit op voorhand dus niet met de realisatie van het windpark Bijsterhuizen. De op dit punt door indieners aangevoerde enkele stelling dat deze ontwikkelingen met elkaar conflicteren, overtuigt de gemeente niet. Het windpark doet ook geen afbreuk aan de (4) speerpunten zoals opgenomen in de nieuwe Omgevingsvisie van Wijchen.²²

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

15.2. Milieueffectrapportage

Bij de realisatie van de drie windturbines is volgens indiener aangesloten bij de RES 1.0. Indiener stelt dat de RES 1.0 een plan of programma is in de zin van de SMB-richtlijn (2001/42/EG) en dat ten onrechte geen plan-MER daaraan vooraf is gegaan. Dit is in strijd met het Unierecht zoals ook volgt uit de rechtspraak van de Afdeling (ECLI:NL:RVS:2021:1395, r.o. 19). Daarnaast zou ten onrechte zijn besloten dat er geen noodzaak bestaat tot het opstellen van een milieuraapport. Volgens indiener zijn belangrijke nadelige effecten niet uitgesloten. Indiener vraagt zich af of de windturbines 12 MW of meer opleveren. Indiener meent dat het bestemmingsplan in strijd is met de SMB-richtlijn. De omgevingsvergunning zou daarom niet in stand kunnen blijven.

Reactie:

²² <https://omgevingswet.overheid.nl/regels-op-de-kaart/documenten/NL-IMRO-0296-OVwijchen2024-OW01-3/plekinfo?bestuurslaag=gemeente&session=85cdb47f-ed8f-491e-9a09-380a12161500>

De gemeente verwijst naar de reactie onder punt 11. De enkele vrees van indieners of de drie te plaatsen turbines niet 12 MW maar 15 MW zullen opbrengen volgt de gemeente niet. Op dit moment wordt rekening gehouden met windturbines met een nominaal vermogen tot 4,5 MW per stuk. Nordex N131 heeft een vermogen tot 3,9 MW en Vestad V136 heeft een vermogen tot 4,2 MW. Deze windturbinetypen passen qua afmetingen binnen de aangevraagde bandbreedte. Windturbines met een hoger vermogen (≤ 5 MW) zijn niet beschikbaar voor deze locatie. Dergelijke windturbines kom je eerder tegen op zee en/of aan de kust.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

15.3. Draagvlak

Volgens indiener wordt niet voldaan aan de eis uit de gedragscode dat er bij een gekwalificeerde meerderheid van 2/3^e van de omwonenden draagvlak voor het plan moet zijn. Indiener stelt dat 5 van de 27 omwonenden vóór het plan zijn. In dat kader wijst indiener erop dat de gemeente een plan voor windturbines langs de A50 heeft afgewezen in het verband met het ontbreken van draagvlak.

Reactie:

De gemeente verwijst naar de reactie onder punt 2 van deze zienswijzennota.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

15.4. Windturbinenormen

Indieners voeren aan dat momenteel geen rechtsgeldig toetsingskader bestaat voor de toetsing en vaststelling van windturbinenormen. Volgens indiener worden deze normen op zijn vroegst medio 2025 bekend.

Reactie:

De gemeente verwijst naar de reactie onder punt 5 van deze zienswijzennota.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

15.5. Noodzaak

Indiener betwist dat een opgesteld vermogen van circa 12 MW een belangrijke bijdrage levert aan de klimaatdoelstellingen voor 2030 en 2050, aangezien dit niet uit een berekening blijkt. Ook zouden de klimaatkosten die gepaard gaan met de realisatie en exploitatie van het windpark niet in kaart zijn gebracht.

Reactie:

De gemeente verwijst naar de reactie onder punt 3 van deze zienswijzennota. Eventuele negatieve gevolgen van stikstofdepositie zijn onderzocht (bijlage 6 bij de plantoelichting). Uit het onderzoek blijkt dat negatieve effecten op voorhand kunnen worden uitgesloten. Daarnaast geldt dat de 'vermeden emissies' als gevolg van de opwek en het gebruik van duurzame energie in plaats van energieproductie

en gebruik op basis van fossiele brandstoffen vele malen hoger zijn dan de emissies bij de bouw en het beheer van het windpark.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

15.6. Uitvoerbaarheid

Volgens indiener is overal in het land sprake is van netwerkcongestie en onvoldoende aansluit- en verwerkingscapaciteit en dit zou ook de uitvoerbaarheid en de businesscase van dit plan raken.

Reactie:

Om de windturbines te verbinden met het landelijke elektriciteitsnetwerk, wordt onder de overdraai van één van de 3 windturbines een inkoopstation gebouwd. In het (ontwerp)bestemmingsplan wordt de mogelijkheid tot bouw van het inkoopstation geregeld. De exacte locatie, omvang en verdere invulling wordt bepaald in overleg met de netbeheerder. Afspraken met de netbeheerder zijn pas te maken als er een onherroepelijke vergunning is.

Weliswaar zijn er volgens de netbeheerder op korte termijn weinig kansen voor zelfstandige aansluiting van het windpark, maar dit doet niet af aan de uitvoerbaarheid en de businesscase van het plan. Het Windpark Bijsterhuizen kan worden aangesloten op het reeds gerealiseerde en in gebruik zijnde zonnepark dat op een afstand van 1.000 meter ligt. Deze aansluiting heeft voldoende capaciteit om ook het Windpark Bijsterhuizen van elektriciteit te voorzien. De initiatiefnemer is verder voornemens om een Gesloten Distributie Systeem oftewel 'GDS' te realiseren. Een GDS is een elektriciteitsnet dat in eigendom en beheer is van een particulier, waarvoor wel dezelfde rechten en plichten gelden als voor een openbaar elektriciteitsnet. Door implementatie van een GDS wordt congestie op het landelijke elektriciteitsnetwerk verlaagd.

Wat betreft de financiële uitvoerbaarheid verwijst de gemeente naar de reactie onder punt 4 van deze zienswijzennota.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

15.7. Hinder

Volgens indieners is niet gebleken dat de businesscase voor windturbines met een tiphoogte van 150 meter onrendabel is. Indieners stellen dat hun woning op circa 410 meter van het windpark ligt en dat het windpark in Beuningen op een afstand van 1,2 km is beoogd, waardoor indieners geconfronteerd zou worden met hinder en overlast van twee windparken. Indiener voert aan dat hij in een open buitengebied woont, waardoor sprake is van een aantasting van zijn woongebied. Er zou geen goede landschappelijke inpassing zijn. Ten onrechte zou geen rekening worden gehouden met de mogelijke uitbreiding van het bestaande bedrijventerrein.

Reactie:

Voor zover indiener stelt dat niet blijkt dat de businesscase voor windturbines met een tiphoogte van 150 meter onrendabel is, verwijst de gemeente naar de reactie onder punt 4 van deze zienswijzennota.

Over de ligging van de woning van indieners tussen het windpark Beuningen en het windpark Bijsterhuizen merkt de gemeente op dat hiermee rekening is gehouden bij alle onderzoeken voor het windpark. Hierbij is van belang – zoals ook onder punt 6.2 en 13 beschreven – dat bij de onderzoeken voor het windpark Bijsterhuizen ook de cumulatie met windpark Beuningen is betrokken. Uit de onderzoeken volgt dat na de realisatie en ingebruikname van het windpark Bijsterhuizen ook ter plaatse van de woning van indieners een aanvaardbaar woon- en leefklimaat aanwezig zal zijn. Ter plaatse van de woning van indieners bedraagt de geluidbelasting L_{night} 39 en L_{den} 46 (zie ook paragraaf 5.2.2 van de plantoelichting). De (verwachte) slagschaduwduur bedraagt 52:05 uur per jaar (zie ook paragraaf 5.3.2 van de plantoelichting), maar de overschrijding van de lokale slagschaduwnorm zal worden weggenomen door de stilstandregeling tot het niveau waarop wordt voldaan aan die norm. De gemeente verwijst naar alle onderzoeken. Indieners hebben niet aangegeven op welke punten de onderzoeken onjuist zijn of leemten bevatten.

Voor wat betreft de landschappelijke inpassing verwijst de gemeente naar de reactie onder punt 10 van deze zienswijzennota.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

15.8. Flora en Fauna

Indiener wijst op de lopende Wnb procedure bij de Rechtbank Gelderland en stelt dat onduidelijk is of de natuurvergunning (onthefing) in stand zal blijven. Verder stelt indiener dat significante effecten op beschermde natuurgebieden niet kunnen worden uitgesloten, omdat uit de plantoelichting blijkt dat dergelijke natuurgebieden (GNN, NNN, GO) op relevante afstanden van het plan liggen.

Reactie:

De gemeente verwijst naar de reactie onder punt 12 van deze zienswijzennota.

Daarbij merkt de gemeente op dat uit de verrichte natuurtoets (bijlage 6 bij de plantoelichting) blijkt dat ook is gekeken naar de (mogelijke) effecten op beschermde natuurgebieden. In de plantoelichting staat dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is gelegen op circa 4 km afstand van het plangebied. Dit betreft het gebied 'Rijntakken'. Uit de natuurtoets volgt dat effecten op beschermde habitattypen en leefgebieden als gevolg van de aanleg en het gebruik van Windpark Bijsterhuizen op voorhand met zekerheid zijn uitgesloten (zie paragraaf 9.1 van de natuurtoets). Het meest nabij gelegen GNN/GO gebied is het 'Personnenbos'. Dit gebied ligt op circa 300 m afstand ten oosten van het plangebied. Uit de verrichte natuurtoets volgt dat er geen wezenlijke verstoring en/of aantasting van het GNN zal plaatsvinden. Niet alleen bedraagt de afstand tot de beoogde turbines meer dan 300 m, ook is er geen sprake van overdraai van de voorziene windturbines.

Indieners hebben overigens niet aangevoerd waarom de natuurtoets onjuist is of leemten bevat.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

15.9. Molenaarswoning

Indiener stelt dat de molenaarswoning geen nut of noodzaak heeft. Voor zover wordt aangevoerd dat voor die molenaarswoning niet aan de norm wordt voldaan, stelt indiener dat er geen rechtsgeldige normen zijn waaraan kan worden getoetst. Eigen normen zijn volgens indiener niet toegestaan, omdat deze niet wetenschappelijk zijn getoetst en ook niet integraal en vooraf in beeld zijn gebracht. Er is sprake van strijd met de SMB-richtlijn. De eigen normen missen een deugdelijke grondslag en zijn dan ook niet aanvaardbaar.

Reactie:

Op grond van artikel 5.4 van de planregels wordt ter plaatse van de aanduiding 'overige zone -molenaarswoning' de woning tevens aangemerkt als een woning behorende tot het windturbinepark.

Bij het windpark is één woning aangewezen als molenaarswoning, namelijk de woning aan de Wilhelminalaan 60 in (6604 KK) Wijchen. Op onderstaande afbeelding is deze molenaarswoning met de rode locatiewijzer aangeduid.

Afbeelding @@@: aanduiding ligging molenaarswoning (bron: ruimtelijkeplannen.nl).

Op grond van artikel 1.19 van de planregels is een "molenaarswoning":

- een woning die verbonden is aan een inrichting die windturbines realiseert en exploiteert doordat:
de eigenaar van de woning:
 - 1.(mede-)initiatiefnemer is voor die inrichting, en/of;
 - 2.eigenaar is van gronden die nodig zijn voor de realisatie van de windturbines en/of bijbehorende civiele en elektrische infrastructuur van die inrichting, en;
- de gebruiker van de woning door middel van een privaatrechtelijke overeenkomst een functie heeft aanvaard als molenaar en in die

hoedanigheid werkzaamheden verricht en zorg draagt voor het toezicht op en onderhoud van één of meerdere turbines van de betreffende inrichting;

Om een molenaarswoning bij een windpark als zodanig te kunnen aanmerken is binding met het windpark vereist. Deze binding kan technisch (de woning is nodig voor de integrale functionering van het windpark), organisatorisch (bijvoorbeeld doordat sprake is van mede-eigenaarschap of grondeigendom) of functioneel (doordat de bewoner van de betreffende woning bijvoorbeeld beheers- en/of onderhoudstaken uitvoert) zijn. Uit de rechtspraak van de Afdeling volgt dat aanwezigheid van twee bindingen volstaat voor het aanmerken van een woning als molenaars- of sfeerwoning.²³

Op grond van artikel 1.19 in samenhang met artikel 5.4 van de planregels waarborgt het plan dat aan deze rechtspraak wordt voldaan wat betreft de molenaarswoning. De bewoner van de betreffende woning is inbrenger van de grond voor de windturbines (opstalverlener). Daarmee is sprake van een organisatorische binding met het windpark. Verder zal hij verschillende beheers- en/of onderhoudstaken uitvoeren voor het windpark. Deze taken zijn opgenomen in een overeenkomst tussen de exploitant van het windpark en de betreffende bewoner. Daarnaast bedraagt de kortste afstand tot de dichtstbijzijnde windturbine 183 m. De bewoner van de (molenaars)woning kan (mede) gelet op deze afstand zowel visueel als auditief toezicht houden. Dit betekent dat er ook een functionele binding bestaat. Omdat de binding van de betreffende woning met het windpark zowel organisatorisch als functioneel is, kan deze woning worden aangewezen als molenaarswoning.

Voor hetgeen wordt aangevoerd met betrekking tot de 'eigen' windturbinenormen, verwijst de gemeente naar de reactie onder punt 5 van deze zienswijzennota. Daarbij geldt dat de molenaarswoning niet hoeft te worden meegenomen bij de beoordeling aan deze eigen windturbinenormen, omdat deze woning behoort tot de windparkinrichting. Wel zijn er voor de molenaarswoningen andere windturbinenormen in artikel 3.3.1, sub b, (geluid) en in artikel 3.3.2, sub a, (slagschaduw) van de planregels opgenomen.

Op grond van artikel 3.3.1, sub b, van de planregels mag het geluidniveau op de gevel van de molenaarswoning veroorzaakt door alle windturbines die zijn aangeduid met de bestemming 'Bedrijf - Windturbinepark' tezamen niet meer bedragen dan 49 dB Lden en 43 dB Lnight. Op grond van artikel 3.3.2, sub a, van de planregels geldt, voor zover hier van belang, voor de molenaarswoning een maximale slagschaduwduur van 62 uur per jaar. De molenaarswoning is ook betrokken bij de onderzoeken.

²³ ABRS 21 februari 2018, ECLI:NL:RVS:2018:616, r.o. 91 en ABRS 17 januari 2018, ECLI:NL:RVS:2018:141, r.o. 41.3.

Voor zover daarbij sprake is van een hogere geluid- en slagschaduwbelasting voor de molenaarswoning dan voor 'reguliere' woningen, is het plan voldoende aanvaardbaar. Daarbij betreft de gemeente dat de bewoners van de molenaarswoning gelet op hun organisatorische en economische betrokkenheid bij het windpark en het economisch profijt dat zij vanwege de opbrengsten van het windpark zullen genieten, bereid zullen zijn enige hinder te accepteren.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

15.10. Geluid

Indiener stelt dat ten onrechte wordt uitgegaan van 47 dB Lden en 41 dB Lnight. Ook zouden de geluidsmodellen onjuist zijn. Volgens indiener is de belasting ook afhankelijk van het type wieken. Verder zou er door de hoogte ook sprake zijn van belasting op het dak van indiener. Hiermee zou ten onrechte geen rekening worden gehouden. Indiener stelt dat het een feit van algemene bekendheid is dat jaargemiddelde geluidsberekening piekbelastingen kent. Deze stijgen volgens indiener uit boven de door de gemeente gehanteerde normering. Dit zou tot extra gezondheidsschade leiden. Indiener betoogt dat ten onrechte die piekbelastingen (worst-case) op het punt van cumulatie niet in beeld worden gebracht. Volgens indiener kunnen de mitigerende maatregelen niet worden gecontroleerd, omdat wordt uitgegaan van jaargemiddelden. Verder vraagt indiener of voor de toekenning van deze vergunning wel de juiste procedure is gevolgd.

Reactie:

De gemeente verwijst naar de reactie onder punt 6 en 6.2 van deze zienswijzennota. Indiener heeft zijn vraag "of voor deze schaarse vergunning juiste procedure wel is gevolgd?" niet nader onderbouwd. De gemeente verwijst daarom kortheidshalve naar de plantoelichting waarin is beschreven dat voor het ontwerpbestemmingsplan en de ontwerpomgevingsvergunning de coördinatieregeling in de zin van artikel 3.30 van de Wet ruimtelijke ordening is gevolgd. In het betoog van indiener ziet de gemeente geen aankopingspunten voor het onjuist volgen van de procedure.

Verder is geen sprake van een schaarse vergunning. Een gemeentelijk bestemmingsplan (behalve in het geval daarin een herverdeling van milieugebruiksruimte plaatsvindt) is in beginsel geen besluit dat schaarse rechten toebedeelt. Wel kan een bestemmingsplan het gebruik van gronden territoriaal en kwantitatief beperken. Ook de verlening van een omgevingsvergunning is in beginsel niet de toebedeling van een schaars recht, omdat een omgevingsvergunning doorgaans alleen kan worden aangevraagd door degene die over de grond kan beschikken en er voor de vergunning dus niet meer gegadigden kunnen zijn dan vergunningen. Die situatie is hier aan de orde. Aangezien geen sprake is van een schaarse vergunning, gaat het betoog van indiener niet op.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

15.11. Externe veiligheid

Indieners voeren aan dat het windpark grote veiligheidsrisico's met zich zal brengen. De normstelling zou daarmee ten onrechte geen rekening hebben gehouden. Indiener stelt dat de gemeente Beuningen niet in de planvorming is betrokken en heeft daarom in verband met dit windpark geen contouren met betrekking tot externe veiligheid op haar grondgebied kunnen vaststellen.

Reactie:

De gemeente verwijst naar de reactie onder punt 9 van de zienswijzennota.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

15.12. Gezondheid

Indieners voeren aan dat het windpark nadelige gezondheidseffecten zal veroorzaken.

Reactie:

De gemeente verwijst naar de reactie onder punt 13 van deze zienswijzennota.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

15.13. Stikstof

Indieners stellen dat onduidelijk is of bij de berekening van de stikstofdepositie de juiste AERIUS Calculator is gebruikt.

Reactie:

In het kader van de gebiedsbescherming is een AERIUS-berekening uitgevoerd. In het rapport dat bij het ontwerpbestemmingsplan was gevoegd (bijlage 7 bij de plantoelichting) was gebruik gemaakt van versie 2023.0.1 van het rekenprogramma AERIUS Calculator. Op het moment van ter inzage legging ontwerpbestemmingsplan was de meest actuele versie van dit rekenprogramma. Inmiddels is het rekenprogramma geactualiseerd. De AERIUS-berekening is daarom ook geactualiseerd. Hierbij is gebruik gemaakt van versie 2024.0.1. Dit is sinds 1 oktober 2024 de meest actuele versie. Bij de stikstofdepositieberekening is dus gebruik gemaakt van de juiste versie.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

15.14. Landschappelijk effect

Volgens indiener vormt het plaatsen van 3 hoge windturbines een enorme ingreep en verstoring van de directe en verdere leefomgeving.

Reactie:

De gemeente verwijst naar de reactie onder punt 10 van deze zienswijzennota.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

15.15. Radaronderzoek

Indiener stelt dat het radaronderzoek tekortschiet, omdat de radarposten in Wier en (toekomstig) Herwijnen ook rekening moeten houden met detectie van inkomende ballistische raketten en drones. De 75 km contour zou tekort schieten.

Reactie:

De gemeente verwijst naar de reactie onder punt 8 van deze zienswijzennota.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

15.16. Financiële uitvoerbaarheid

Volgens indiener is niet gebleken dat het plan financieel uitvoerbaar is. Indieners tellen dat er al genoeg 'wind-op-zee' is, dat de opgaven met bestaande windturbines en zonneparken kunnen worden ingevuld, dat de subsidies onder druk staan en dat de businesscase ongewis is.

Reactie:

De gemeente wijst erop dat indieners dit punt van hun zienswijze niet hebben onderbouwd en verwijst naar de reactie onder punt 4 van deze zienswijzennota.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

15.17. Kennisgeving ontwerpbesluit(en)

Indiener stelt dat de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken ten onrechte niet is in te zien.

Reactie:

De gemeente verwijst naar de reactie onder punt 1 van deze zienswijzennota.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

16. Omwonende II

16.1. Provinciaal beleid

Indiener stelt dat de betreffende locatie oorspronkelijk geen mogelijk zoekgebied van de provincie was.

Reactie:

Het is juist dat voor deze windparklocatie Bijsterhuizen in de beginfase van het project oorspronkelijk niet binnen een zoekgebied viel. Dit project is namelijk al begonnen voordat de RES 1.0 met de daarin genoemde zoekgebieden was gemaakt. De gemeente verwijst naar de reactie onder punt 11 van deze zienswijzennota. Daarin is beschreven dat in het plan-MER voor de RES 2.0 ook de planlocatie is onderzocht op geschiktheid als windpark.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

16.2. *Draagvlak*

Indiener voert aan dat niet wordt voldaan aan de vereiste tweederde meerderheid.

Reactie:

De gemeente verwijst naar de reactie onder punt 2 van deze zienswijzennota.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

16.3. *Windturbinenormen*

Indiener vraagt waarom de nieuwe landelijke richtlijnen voor geluid en afstand niet worden gehanteerd.

Reactie:

De gemeente verwijst naar de reactie onder punt 5 van deze zienswijzennota. Hieruit volgt dat de landelijke windturbinenormen van het Owl nog niet in werking zijn getreden. De gemeente moet daarom eigen windturbinenormen vaststellen.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

16.4. *Landschappelijk effect*

Indiener wijst erop dat er in de directe omgeving van Beuningen nog 5 windmolens komen. Ook stelt indiener dat Wijchen andere zoekgebieden gaat onderzoeken (o.a. gebied Leigraaf – Wezelsedijk – Hoogvonderweg). Volgens indiener wordt Wezel in dat geval ingesloten door windmolens en zonnepanelen.

Reactie:

Het is juist dat de besluiten voor het windpark Beuningen zijn genomen en dat andere windparkmogelijkheden worden onderzocht, maar dat is niet van belang voor deze procedure voor het windpark Bijsterhuizen.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

16.5. *Gezondheid*

Indiener stelt dat de gezondheidsrisico's door windturbinegeluid onvoldoende wordt behandeld door de politiek.

Reactie:

De gemeente verwijst naar de reactie onder punt 13 van deze zienswijzennota.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

16.6. *Planschade*

Volgens indiener is de waardedaling van zijn bedrijfswoning ten onrechte niet als planschade aangemerkt. Wind in Wijchen zou het huis van indiener hebben laten

taxeren op €260.000,-, terwijl de gemeentelijke WOZ waarde 2024 €720.000,- bedraagt.

Reactie:

De gemeente verwijst naar de reactie onder punt 14 van deze zienswijzennota.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

17. Omwonenden III

Indieneren hebben zowel een zienswijze tegen het ontwerpbestemmingsplan als tegen de ontwerpomgevingsvergunning ingediend. Beide zienswijzen worden hier gezamenlijk en per onderwerp samengevat weergegeven en voorzien van een reactie.

17.1. Kennisgeving ontwerpbesluit(en)

Indiener stelt dat de communicatie over de terinzagelegging van de ontwerpomgevingsvergunning dusdanig verwarrend is geweest dat het moeilijk was om deze en de bijbehorende documenten te vinden. Het zou zowel voor indiener als overige inwoners moeilijk zijn geweest om hun zienswijze (tijdig) kenbaar te maken.

Reactie:

De gemeente verwijst naar de reactie onder punt 1 van deze zienswijzennota.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

17.2. Draagvlak

Indiener stelt dat zowel de gemeente als de initiatiefnemer omwonenden niet of nauwelijks heeft geïnformeerd en betwijfelen het bestaan van voldoende draagvlak. Indiener stelt dat de draagvlakpeiling van het bureau Sustainable Thinking onduidelijk en misleidend is. Niet wordt voldaan aan de voorwaarde dat 2/3^e van de direct omwonenden voor het plan moet zijn, terwijl een plan voor windturbines naast de A50 juist daarom werd afgewezen, aldus indiener. Ook wijst indiener op het artikel in de Wegwijs van 7 februari 2024 waaruit volgt dat de gemeente ook huishoudens binnen een straal van 2 km van de beoogde plangebieden actief moet benaderen in het vervolgonderzoek. Het verbaast indiener dat de wijk Saltshof buiten de gedragscode is geplaatst, door verkleining van het gebied van de draagvlakpeiling van 2.000 m naar 1.000 m.

Reactie:

De gemeente verwijst naar de reactie onder punt 2 van deze zienswijzennota.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

17.3. Landschappelijk effect

Indiener voert aan dat de omgeving van omwonenden verandert door de plaatsing van de windturbines.

Reactie:

De gemeente verwijst naar de reactie onder punt 10 van deze zienswijzennota.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

17.4. Milieueffectrapportage

Indiener stelt dat niet wordt voldaan aan de Europese SMB-richtlijn. Volgens indiener zijn de effecten van mitigerende maatregelen niet controleerbaar, omdat de geluidsnormen met jaarlijkse gemiddelden worden gehanteerd. Daarom zou ten onrechte worden gesteld dat er geen belangrijke nadelige milieueffecten optreden. Indiener stelt dat ook de volgende effecten op het milieu moeten worden meegenomen: de milieuvervuilende productie van windmolens, de verwerking van afgedankte windmolens (specifiek de rotorbladen van glasvezel versterkt epoxy) en de beïnvloeding van de lokale windstroming.

Reactie:

De gemeente verwijst naar de reactie onder punt 11 en 7 van deze zienswijzennota.

Aanvullend merkt de gemeente op over de door indiener naar voren gebrachte invloed van het windpark op de lokale windstroming dat deze op maaiveldniveau niet merkbaar is. De windturbines halen energie uit de lucht, waardoor de windkracht (snelheid) achter de windturbines lager is dan aan de voorkant. Dit 'tegenhouden' van de wind zorgt voor turbulentie achter de rotor/wieken van de turbine. Gelet hierop is weliswaar sprake van beïnvloeding van de windstroming, maar alleen op hoogte en dus niet op maaiveldniveau.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

17.5. Noodzaak

Indiener voert aan dat geen noodzaak voor de realisatie van het Windpark Bijsterhuizen bestaat. Indiener stelt dat voldoende RES-plannen zijn ingediend voor het behalen van de doelstellingen en wijst verder op de ontwikkelingen in de politiek met betrekking tot het doen van onderzoek naar de opzetting van kleinschalige kerncentrales in Gelderland. Temperatuurstijging leidt volgens indiener ook tot een verhoging van CO₂. Het effect van duurzaamheid op het tegengaan van klimaatverandering is niet bewezen. Het windturbinebeleid draagt niet bij aan de gezondheid van mens en dier, aldus indiener. Ook wijst indiener op het coalitieakkoord van de provincie Gelderland. Volgens indiener maakte windpark Wijchen geen deel uit van de daarin gemaakte afspraken en is ook niet opgenomen als potentiële locatie. Indiener verzoekt om nader onderzoek naar de noodzaak van het windpark.

Reactie:

De gemeente verwijst naar de reactie onder punt 3 van deze zienswijzennota.

In aanvulling daarop merkt de gemeente over het betoog van kleine kerncentrales op dat de provincie Gelderland pas recent op 9 juli 2024 een actieplan kleine modulaire kernreactoren heeft opgesteld. De looptijd van het actieplan is drie jaar (2024-2027) en volgens dit actieplan is het doel uiteindelijk om in Gelderland twee locaties te vinden. Het proces begint met kennisdeling en het opstellen van een plan van aanpak.²⁴ Hieruit volgt dat de komst van kleine kerncentrales nog onzeker is en niet eerder dan op de (zeer) lange termijn concreet zal worden. Gelet op de behoefte aan duurzame energiewinning en de gemeentelijke ambitie om energieneutraal te zijn voor 2050 in samenhang met de onzekerheid van de komst van kleine kerncentrales, staat het actieplan van de provincie niet in de weg aan het windpark Bijsterhuizen.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

17.6. Planschade

Indieners stellen dat uit onderzoek blijkt dat huizenprijzen binnen een afstand van 1.000-2.000 m rondom windmolens tot 9 á 10% in waarde kunnen dalen. Gelet hierop is het volgens indiener vreemd dat de gedragscode uitgaat van een afstand van 1.000 m.

Reactie:

De gemeente wijst erop dat planschade niet van belang is in deze procedure en verwijst naar de reactie onder punt 14 van deze zienswijzennota.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

17.7. Flora en Fauna

Indiener stelt dat onzeker is of de Wnb-ontheffing in stand kan blijven, omdat hiertegen een beroepsprocedure loopt bij de rechtbank Gelderland.

Reactie:

De gemeente verwijst naar de reactie onder punt 12 van deze zienswijzennota.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

17.8. Erosie van windmolenbladen

Indiener voert aan dat windmolenbladen kwetsbaar zijn voor erosie (in de vorm van fijnstof) van de epoxylaag op windmolenbladen. Dit leidt volgens indiener tot een vervuiling van bodem, water en natuur doordat de micro- en nanoplastics die toxische stoffen, zoals BPA, bevatten worden verspreid. Indiener stelt dat BPA wordt gebruikt in de epoxyhars die nodig is om windmolenbladen te verstevigen.

²⁴ [https://gelderland.stateninformatie.nl/modules/19/Statenstukken/958579](https:// gelderland.stateninformatie.nl/modules/19/Statenstukken/958579).

Reactie:

De gemeente verwijst naar de reactie onder punt 7 van deze zienswijzennota.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

17.9. Olie- en SF6-lekkages

Indieners wijzen op het risico van olielekkages en vrijkomend SF6 gas. Ook voeren indieners aan dat SF6 het sterkst bekende broeikasgas is. In dat kader wijzen zij erop dat Duitsland de meeste windturbines heeft en daar een verdubbeling van de concentratie SF6 in de atmosfeer is gemeten. Volgens indieners is meer onderzoek nodig.

Reactie:

De installaties in de windturbines bevatten zowel vloeistoffen (zoals olie ten behoeve van hydraulische installaties) als smeeroïlen en -vetten. Deze oliën en vetten zijn inderdaad milieugevaarlijke stoffen. Onder verwijzing naar paragraaf 5.10 van de plantoelichting merkt de gemeente op dat een bedrijf de bodem moet beschermen tegen dergelijke stoffen om te zorgen dat het bodemrisico te verwaarlozen valt. Op grond van de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming ('NRB') is in dit geval sprake van een 'gesloten proces of bewerking'. Bij een dergelijk proces ontstaat bodemrisico door lekkages in de installatie.

De installaties van de windturbines bevinden zich vooral in de gondel. Als een olielekage optreedt, wordt de olie in de gondel opgevangen. Deze heeft voldoende capaciteit voor de totale hoeveelheid olie/smeermiddel die voor de windturbine wordt gebruikt. Jaarlijks wordt de smeeroïle onderzocht en/of vervangen. Afgewerkte olie wordt gelijk afgevoerd naar een erkende verwerker. Doordat lekkages leiden tot storingen in het functioneren van de windturbine, is het mogelijk om lekkages te signaleren. Het functioneren van de windturbines wordt op afstand gemonitord. Wanneer in de windturbine een transformator wordt gerealiseerd, zal deze op een vloeistofkerende lekbak of vloer worden geplaatst. De opvangvoorziening door de gondel, lekbak en/of de betonnen plaat in de torenvoet waar de transformator op staat zijn daarnaast oliedicht. Ook bevindt zich onder deze voorzieningen een betonnen fundament van enkele meters dik. Verder zullen delen van de installaties incidenteel worden schoongemaakt met schoonmaakmiddelen. De gemeente is daarom van mening dat het bodemrisico door olielekkages verwaarloosbaar is (zie ook paragraaf 5.10.2 van de plantoelichting).

SF6 is een onbedoeld gevolg van de transitie naar duurzame energie. Dit gas wordt toegepast in verschillende onderdelen van het energiesysteem (van onder andere windturbines) om kortsluiting te voorkomen. Met name lekkages zorgen ervoor dat SF6 in de atmosfeer komt. Bij windturbines kunnen deze lekkages ontstaan door mechanisch falen, slijtage van machine of tijdens onderhoud of ontmanteling van de windturbine. De gemeente merkt op dat SF6 bij onderhoud of ontmanteling

wordt afgevangen en vervolgens in nieuwe apparaten wordt (her)gebruikt. SF6 komt dan ook alleen mogelijk vrij bij mechanisch falen of slijtage van de windturbine. Zoals reeds benoemd wordt het functioneren van de windturbines op afstand gemonitord. Ook zal de initiatiefnemer letten op slijtage van de windturbines. Lekkage van SF6 zal dus zoveel mogelijk worden voorkomen. Voor zover SF6 gas vrijkomt, merkt de gemeente op dat de lekkage van SF6 een fractie van de uitstoot van door de energiewinning van het windpark vermeden CO2 vormt (slechts 0,001%). Volledigheidshalve verwijst de gemeente naar paragraaf 5.5.2, onder 'SF6 gas' van de plantoelichting.

Verder wijst de gemeente op de Afdelingsuitspraak over het windpark Karolinapolder waarin over de emissie van SF6 is overwogen dat de kans dat het gas vrijkomt zo klein is dat geen voorschrift aan de omgevingsvergunning hoefde te worden verbonden en dat de mogelijke emissie van SF6 niet bij de besluitvorming voor het windpark hoefde te worden betrokken.²⁵

De gemeente is van mening dat het risico op vrijkomend SF6 verwaarloosbaar is.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

17.10. Bodemgesteldheid

Ten onrechte is niet ingegaan op de (mogelijke) verstoring van de bodemgesteldheid door de bouw en trillingen van de windturbines, aldus indieners. Ook voeren indieners aan dat geen aandacht is besteed aan de verdroging van de bodem door de constante wind door windmolens. Indieners menen dat een nul-situatie-bodemonderzoek moet worden verricht.

Reactie:

Zoals is vermeld in de plantoelichting (paragraaf 5.5.2 onder 'Trillingen') blijkt uit gericht onderzoek naar trillingen bij windturbines dat trilling vanwege in gebruik zijnde windturbines verwaarloosbaar zijn. Het Geo-Consultancy bureau Fugro heeft bij een aantal windturbines verspreid over Nederland trillingsmetingen uitgevoerd om inzicht te krijgen in de trillingsintensiteit van windturbines en de conclusie is trillingen van windturbines binnen een afstand van 15-20 meter nog enige invloed kunnen hebben, maar daarbuiten is de invloed verwaarloosbaar. Vanwege de door indieners genoemde trillingseffecten is een nul-situatie bodemonderzoek dus niet nodig.

Wat betreft de gevolgen van de bouw en fundering van de windturbines voor de bodemgesteldheid hebben indieners niet onderbouwd waarom en hoe de windturbines nadelige effecten zullen hebben.

Voor zover indiener met dit bezwaar heeft bedoeld dat de bouw en fundering verharding en dus minder waterberging in het plangebied met zich brengt en

²⁵ ABRS 12 april 2023, ECLI:NL:RVS:2023:1446, r.o. 46.1.

daarmee raakt aan de (grond)watersituatie ter plaatse, merkt de gemeente op dat het plangebied ligt in het werkgebied van het waterschap Rivierenland en dat in het plangebied en de directe omgeving geen primaire en regionale (secundaire) waterkeringen liggen. Het windpark Bijsterhuizen zal wel effect hebben op de waterhuishouding, maar deze effecten kunnen worden opgelost. Zoals in de plantoelichting (paragraaf 5.9.2) is vermeld, zal aan de hand van een watertoets en de vuistregels voor extra waterberging worden gezorgd. Daarvoor zijn in de plantoelichting verschillende mogelijkheden genoemd die voorkomen dat overlast ontstaat door versnelde afvoer van hemelwater naar watergangen. Op een later moment zal in overleg met het waterschap op basis van het uiteindelijke (civiele) ontwerp van het windpark, de noodzaak, hoeveelheid en wijze van uitvoering van de benodigde berging worden bepaald. Opmerking verdient dat de benodigde waterberging binnen het plangebied, op dezelfde percelen, mogelijk is (zie expliciet paragraaf 5.9.3 van de plantoelichting). Daarnaast heeft tussen het waterschap en de initiatiefnemers al overleg plaatsgevonden over de positie van de windturbines en het waterschap heeft ook al akkoord gegeven. De gemeente wijst volledigheidshalve op paragraaf 5.9.2 en 5.9.3 van de plantoelichting.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

17.11. Geluid

Verder zou de geluidsbelasting op gevoelige objecten onjuist zijn berekend. Indiener stelt dat bij windmolens niet mag worden uitgegaan van een gemiddelde (theoretische) jaarnorm. Windmolens stralen daarnaast laagfrequent en infrasoon geluid uit. Indiener stelt dat geen normstelsel voorhanden is waarmee laagfrequent geluid en infrasoon geluid kan worden geobjectiveerd. Volgens indiener is infrasoon geluid ten onrechte niet meegenomen in het akoestisch onderzoek.

Reactie:

De gemeente verwijst naar de reactie onder punt 6.2 van deze zienswijzennota.

Voor zover indiener stelt dat moet worden geanticipeerd op het voornemen van de WHO om de ondergrens voor hinder van omgevingsgeluid terug te brengen van 10% naar 5% merkt de gemeente op dat uit de onderzoeken voor het windpark Bijsterhuizen blijkt dat een aanvaardbaar woon- en leefklimaat kan worden gegarandeerd.

Wellicht ten overvloede herhaalt de gemeente nog dat voor het Windpark Bijsterhuizen een uitgebreid milieunormenonderzoek is gedaan, inclusief een second opinion (zie bijlage 2 bij de plantoelichting). Hierin zijn verschillende mogelijke windturbinenormen onderzocht. Dit mede naar aanleiding van de (mogelijke) (geluid)hinder voor de omgeving. Aan de hand van dit milieunormenonderzoek vindt de gemeente (onder meer) de geluidnorm aanvaardbaar. In het onderzoek is niet alleen uitgegaan van de meest recente inzichten van hinder als gevolg van windturbinegeluid, maar ook is gekeken naar de locatie van het Windpark Bijsterhuizen.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

17.12. Gezondheid

Indiener stelt dat uit de praktijk blijkt dat door overlast van windturbinegeluid gezondheidsschade wordt toegebracht. In de onderzoeken daaromtrent is de relatie tussen windturbinegeluiden en gezondheidsschade niet uitgesloten.

Reactie:

De gemeente verwijst naar de reactie onder punt 13 van deze zienswijzennota.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

17.13. Slagschaduw

Indiener voert aan dat er op het bedrijventerrein Bijsterhuizen een hoge slagschaduwduur zal zijn en vraagt zich af hoe de norm van 1 uur slagschaduw kan worden gehaald in het licht van de verwachte energieopbrengst.

Reactie:

De gemeente verwijst allereerst naar de reactie onder punt 6.1 van deze zienswijzennota voor de reactie over de vragen van indiener over slagschaduw. De gemeente herhaalt dat er bij slagschaduw onderscheid wordt gemaakt naar wel of geen slagschaduw gevoelige objecten.

Op grond van de definitie in artikel 1.30 van de planregels is een "slagschaduw gevoelig object": ieder object bedoeld voor bewoning of anderszins voor permanent verblijf van personen (woningen, woonboten of woonwagens en zorginstellingen, niet zijnde een molenaarswoning), voor zover het gebruik in overeenstemming met de geldende bestemming is, en voor zover de gevel of het dakvlak voorzien is van één of meerdere lichtdoorlatende vlakken in de richting van de windturbine(s).

Bedrijfsgebouwen zijn niet als slagschaduw gevoelige objecten aangemerkt zoals ook onder punt 6.1 van deze zienswijzennota beschreven.

Op grond van artikel 3.3.2, sub a, van de planregels zijn ten behoeve van het voorkomen of beperken van slagschaduw de windturbines voorzien van een automatische stilstandvoorziening die de windturbines afschakelt indien als gevolg van alle windturbines die zijn aangeduid met de bestemming 'Bedrijf - Windturbinepark' tezamen op ramen binnen de gevel van slagschaduw gevoelige objecten gemiddeld meer dan 1 uur slagschaduw per jaar kan optreden voor zover dat object is gelegen binnen het slagschaduwgebied.

Deze door indiener zogenoemde '1 uur-norm' bij slagschaduwgevoelige objecten kan en zal zonder meer worden bereikt met een automatische stilstandvoorziening. Zo niet, dan kan daartegen handhavend worden opgetreden. Uit het onderzoek naar slagschaduw is van de geautomatiseerde stilzettijd uitgegaan en daaruit volgt

dat na realisatie van het in het plan voorziene windpark het de verwachting is dat het windpark Bijsterhuizen een jaarlijkse energie-opbrengst zal opleveren die ongeveer 10.000 huishoudens van elektriciteit zal voorzien.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

17.14. Windturbinenormen

Indiener stelt dat de eigen milieunormen ten onrechte niet wetenschappelijk zijn getoetst.

Reactie:

De gemeente verwijst naar het rapport "Onderzoek milieunormen windenergie, Windpark Bijsterhuizen" van 4 mei 2023 van Pondera (plantoelichting, bijlage 2) en de reactie onder punt 5 en 6 van deze zienswijzennota en merkt op dat alle betrokken onderzoeken bij dit plan, waartoe ook alle uitgebreide onderzoeken horen die de basis vormden voor de uitspraken van 12 april 2023 evenals het plan-MER voor het Owl, zijn opgesteld door gerenommeerde bedrijven en instituten (o.a. RIVM, WHO en TNO) waarbij ook wetenschappelijke onderzoeksrapporten zijn betrokken.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

18. Omwonende IV

18.1. Draagvlak

Indieners stellen dat ten onrechte de verplichte Gedragscode Windenergie Wijchen niet is nageleefd. Volgens indiener zou er bewust voor gekozen zijn om de gedragscode met betrekking tot omwonenden te negeren.

Reactie:

De gemeente verwijst naar de reactie onder punt 2 van deze zienswijzennota.

Voor zover indieners stellen dat er is gekozen om de gedragscode met betrekking tot omwonenden te negeren, wijst de gemeente op het volgende. Sinds de gemeenteraad het principeakkoord voor Windpark Bijsterhuizen heeft aangenomen heeft de initiatiefnemer op verschillende data (15 februari 2021, 1 juli 2021, 17 september 2021, 15 maart 2022, 21 december 2022 en 21 november 2023) per e-mail de direct omwonenden (26 adressen) bericht over de stand van zaken rondom de vergunningaanvraag en de bestemmingsplanprocedure. Daarbij is steeds aangegeven dat voor (aanvullende) vragen over het project contact met de initiatiefnemer kan worden gezocht. Initiatiefnemers hebben op deze e-mails geen reactie ontvangen.

Indieners behoren niet tot de kring van direct omwonenden. Onder direct omwonenden is – in overeenstemming met de Gedragscode Windenergie Wijchen – verstaan "de eigenaar of hoofdbewoner van een woning gelegen binnen een afstand

van 1.000 meter van de dichtstbijzijnde windturbine in een (gepland) windpark." (zie artikel II, lid 1, van de Gedragscode Windenergie Wijchen). De woning van indieners ligt buiten een afstand van 1.000 meter van de dichtstbijzijnde windturbine van het (geplande) Windpark Bijsterhuizen, namelijk op circa 1.300 meter.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

18.2. *Hinder*

Indieners voeren aan dat door de draairichting van de zon en de meest voorkomende windrichting met name de inwoners van Beuningen (zoals indieners) hinder ondervinden (slagschaduw en geluidshinder), terwijl de gemeente Wijchen en haar inwoners hier de voordelen van heeft. Volgens indiener is een geluidsrempel van 42 dB hoorbaar in combinatie met slagschaduw en grote draaiende elementen (wieken). Ook betoogt indiener dat de omwonenden op de voorgenomen locatie al onevenredig veel last ondervinden van onder andere de snelwegen A326, A73 en A50, het zonnepark A73 en de afvalverbrander ARN. Door het windpark op een andere locatie te realiseren zou de hinder evenrediger zijn.

Reactie:

Uit de onderzoeken van het plan volgt dat alle relevante woningen nabij het voorziene windpark Bijsterhuizen zijn betrokken en dat daarbij geen onderscheid is gemaakt naar de gemeente waarin de desbetreffende woningen staan. Ook is wat betreft het aspect geluid cumulatieonderzoek gedaan waarin alle soorten relevante geluidmakers zijn betrokken. Uit de onderzoeken volgt dat voor alle relevante woningen ook na realisatie van het plan voor een windpark een aanvaardbaar woon- en leefklimaat zal ontstaan. Dat geldt dus ook voor de niet in de onderzoeken genoemde woningen, zoals die van indieners omdat alleen "relevante" woningen zijn betrokken en voor niet-betrokken woningen dus des te meer geldt dat het in het plan voorziene windpark Bijsterhuizen geen onaanvaardbare gevolgen met zich zal brengen. Ook zal geen sprake zijn van cumulatie met geluid van de afvalverbrander ARN. Dit omdat de afvalverbrander zich niet tussen de woning van indieners en de dichtstbijzijnde windturbine bevindt. Verder hebben de snelwegen geen gevolgen voor het geluid van de windturbines.

De gemeente verwijst verder naar de reactie onder punt 13 van deze zienswijzennota en – wellicht ten overvloede – naar de reactie onder punt 6 van deze zienswijzennota.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

18.3. *Landschappelijk effect*

Indieners stellen dat (de zichtlijnen van) hun percelen zijn gericht naar de bosrand van het Personenbos. De windmolens boven het Personenbos zullen volgens indieners het weidse uitzicht aantasten en dat zal leiden tot een afname van recreanten en dus inkomensderving voor de exploitatie van de recreatiewoning Het

Veldhuis. Volgens indiener is een windpark ruim binnen de gemeentegrens van Wijchen passender. Indiener geeft aan geen voorstander te zijn van het windpark. Als uiteindelijk toch besloten dat het windpark wordt gerealiseerd, wenst indieners dat de windmolens worden geplaatst in de opstelling zoals getekend en goedgekeurd door de gemeente Wijchen in 2021.

Reactie:

Het is juist dat het windpark enige afbreuk aan de openheid van het landschap zal doen. De gemeente wijst op de reactie onder punt 10 van deze zienswijzennota.

Voor zover wordt aangevoerd dat het windpark zal leiden tot een afname van recreanten en specifiek bezoekers van Het Veldhuis en daarmee tot een inkomensderving, merkt de gemeente allereerst op dat de afstand tussen het windpark en de woning van indieners dermate groot is (circa 1.300 meter) dat de invloed van het windpark Bijsterhuizen op de recreatieve aantrekkingskracht van Het Veldhuis beperkt is. Dit mede gelet op de locatie van Het Veldhuis nabij de stedelijke bebouwing van Beuningen en Nijmegen en nabij de snelweg A73.

Daarnaast kunnen indieners een planschadeverzoek indienen zoals beschreven onder punt 14 van deze zienswijzennota.

Over de door indieners genoemde andere opstelling van het windpark is van belang dat er vele belangen meespelen. Om tegemoet te komen aan verschillende belangen zijn er sinds het principeverzoek enkele verschuivingen doorgevoerd. Zo is bijvoorbeeld – in overleg met het waterschap – bepaald dat er tot aan de Wetering een minimale afstand geldt, zodat in de beschermingszone langs deze hoofdwatgang geen werkzaamheden plaatsvinden. Zo zitten hier trekankers in de grond. Ook zijn de windturbines iets verschoven om te voldoen aan de (afstand)afspraken die met omliggende bewoners zijn gemaakt. De uiteindelijke keuze van de locatie in het ontwerpplan is na een degelijke belangenafweging tot stand gekomen en in overeenstemming met een goede ruimtelijke ordening. Overigens wijst de gemeente erop dat de afbeelding uit de zienswijze van indieners afkomstig is uit de Gelderlander (zie [Raad Wijchen zegt 'ja' tegen windmolens op Bijsterhuizen | Wijchen | gelderlander.nl](https://raad.wijchen.nl/raad-wijchen-zegt-ja-tegen-windmolens-op-bijsterhuizen)) en geen onderdeel uitmaakt van de stukken behorende bij het Windpark Bijsterhuizen.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

18.4. Flora en Fauna

Indiener stelt dat een verstoring van de flora en fauna zal optreden, terwijl de flora en fauna al onder druk staat.

Reactie:

De gemeente verwijst naar de reactie onder punt 12 van deze zienswijzennota.

Daarbij merkt de gemeente op dat in de natuurtoets (plantoelichting, bijlage 6) het Personenbos, dat is aangewezen als Gelders Natuurwerk (GNN), vanwege meerdere natuurwaarden is betrokken en dat is geconcludeerd dat effecten vanwege het windpark zich niet zullen voordoen.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

18.5. Recycleren windmolenbladen

Uit onderzoek zou blijken dat het recycleren van windmolenbladen slechts op mechanische wijze kan plaatsvinden. Er is volgens indiener dan ook geen sprake van werkelijke herwinning van grondstoffen. Daarbij wijst indiener erop dat het gebruikte materiaal een epoxy legering versterkt met glasvezel is. Volgens indiener is het noodzakelijk om een ontmantelingsplan op te nemen, omdat uit de literatuur zou blijken dat een overschot aan windmolenbladen zorgen baart.

Reactie:

De gemeente verwijst naar de reactie onder punt 7.2 van deze zienswijzennota.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

19. Omwonende V

19.1. Draagvlak

Indiener voert aan dat alle bewoners die enige gevolgen kunnen ondervinden van het windpark in een vroeg stadium moeten worden geïnformeerd over het voornemen en de mogelijke effecten ervan. De afstandsgrens van 1.000 m zou volgens indiener te restrictief zijn. Indiener stelt dat de Saltshof ten onrechte niet bij de draagvlakmeting is betrokken.

Reactie:

Zoals ook volgt uit paragraaf 2 van deze zienswijzennota is de draagvlakpeiling in overeenstemming met de Gedragscode Windenergie Wijchen uitgevoerd. Onder draagvlakpeiling moet op grond van de Gedragscode worden verstaan "*een draagvlakmeting onder tenminste diegenen die binnen een afstand van 1.000 meter van de dichtstbijzijnde windturbine in een (gepland) windpark woonachtig zijn.*" (zie artikel 1, lid 1, van de Gedragscode Windenergie Wijchen).

Indiener woont in de woonwijk Saltshof die op meer dan een kilometer van de windturbines ligt. Deze afstand brengt op voorhand met zich dat de gevolgen van het windpark in de Saltshof nauwelijks merkbaar zullen zijn. Dit wordt ook bevestigd in de onderzoeken voor het windpark waaruit blijkt dat relevante ruimtelijk gevolgen zich voordoen op niet meer dan enkele honderden meters en ruim minder dan 1 kilometer. Gelet hierop is de "kennisgevings-grens" van 1 kilometer dus voldoende passend.

De gemeente verwijst nog naar de reactie onder punt 2, voor zover daarin ook op de afstanden is ingegaan, van deze zienswijzennota. Daarin is ook beschreven dat ook andere omwonenden, niet-zijnde direct omwonenden (actief) toegang hebben gehad tot informatieavonden en bij het participatieproces zijn betrokken.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

19.2. Planschade

Volgens indiener is ten onrechte geen onderzoek gedaan naar de potentiële effecten van het windparkproject op de waarde en de verkoopbaarheid van onroerend goed in de omgeving.

Reactie:

De gemeente verwijst naar de reactie onder punt 14 van deze zienswijzennota.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

20. Omwonende VI

20.1. Geluid

Indiener begrijpt niet waarom in de onderzoeken per adres verschillende waarden voor de geluidbelasting worden genoemd. Ook zijn ten onrechte de plannen voor de uitbreiding van het industriegebied Bijsterhuizen niet zijn meegenomen, aldus indiener. Indiener stelt dat de geluidsnormen op de woningen van derden zonder mitigerende maatregelen worden overschreden. De afstand van de windturbines tot de woningen zou volgens indiener te klein zijn, waardoor sprake is van geluidsoverlast die de gezondheid van omwonenden schaadt.

Reactie:

De gemeente neemt aan dat wordt bedoeld op de geluidbelastingwaarden in tabel 5.1 van de plantoelichting. De door indiener genoemde verschillen in de weergegeven waarden betreffen verschillende soorten geluidbelasting. Bovenaan de kolommen met de verschillende geluidwaarden (per adres) is het "onderwerp" genoemd. Daarbij gaat het om de geluidbelastingsoort "Lnight" en "Lden" die (voor elk adres) van elkaar verschillen en daarbij is ook nog onderscheid gemaakt naar de geluidbelasting veroorzaakt door het windpark Bijsterhuizen en Beuningen en de cumulatieve geluidbelasting. Zoals onder meer in paragraaf 4.3 van de Aanmeldnotitie (plantoelichting, bijlage 1) beschreven, is bij de cumulatieve geluidbelasting niet alleen de geluidbelasting van verschillende windparken betrokken, maar ook het al bestaande wegverkeer- en industrielawaai ter plaatse. Naast de windturbines van Windpark Beuningen is rekening gehouden met het wegverkeer van de A73, de A50, de A326, de N326 en de N847 alsook met het Industrierrein Bijsterhuizen. Deze waarden geven de (onderzochte) geluidbelasting per "soort" geluidbelasting weer en dat kan (zal) voor elk adres per geluidsoort tot verschillende geluidwaarden leiden.

Wat betreft de uitbreidingsplannen van het bedrijventerrein Bijsterhuizen wijst de gemeente erop dat die nog onvoldoende concreet zijn om bij de besluiten voor het windpark rekening mee te kunnen houden. Daarbij is wel rekening gehouden met enige uitbreiding die op grond van het bestaande omgevingsplan van de gemeente Wijchen mogelijk is.

De stellingen van indiener dat zonder mitigerende maatregelen de geluidnormen worden overschreden en dat de afstanden tot het windpark te klein zijn, zijn onjuist. Uit de onderzoeken blijkt dat, met uitzondering van de molenaarswoning (zie reactie hiervoor onder punt 15.9), de geluidbelasting van het windpark op alle relevante woningen in overeenstemming zal zijn met de geluidnormen van het plan. Hierbij zijn eventuele mitigerende maatregelen en de afstanden tot het windpark betrokken.

Daarbij merkt de gemeente op dat voor de cumulatieve geluidbelasting (L_{cum}) geen norm in de planregels is opgenomen, omdat die cumulatieve geluidbelasting is samengesteld uit alle relevante geluidbronnen in de omgeving zoals de A73. Dus ook geluidbronnen die geen relatie hebben met het windpark ofwel waarop het windpark geen invloed heeft. De cumulatieve geluidbelasting is bij het bestemmingsplan voor het windpark aan de orde om te beoordelen of ter plaatse van relevante woningen de totale inclusief de met het ontwerpplan 'toe te voegen' geluidbelasting van het voorziene windpark nog wel aanvaardbaar is (aan de hand van bijvoorbeeld de Methode Miedema). De geluidnormen L_{den} en L_{night} , die (wel) in de planregels zijn opgenomen, zijn van invloed op de cumulatieve geluidbelasting: hoe hoger de toegestane geluidbelasting van het plan voor het windpark, des groter zal ook de invloed van het windpark op de cumulatieve geluidbelasting van de relevante woningen zijn.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

20.2. Draagvlak

Indiener stelt zich op het standpunt dat omwonenden zowel door de Wijchense politiek als door initiatiefnemer niet gehoord worden. Daarbij wijst indiener op de draagvlakpeiling.

Reactie:

De gemeente verwijst naar de reactie onder punt 2 van deze zienswijzennota.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

20.3. Gezondheid

Indiener stelt dat in het rapport ten onrechte de gezondheidsrisico's niet worden benoemd. In dat kader wijst indiener op het windpark Beuningen op 1.2 km, het windpark Bijsterhuizen, de 4x10 ha zonnepanelen en de uitbreiding van het industrieterrein Bijsterhuizen.

Reactie:

De gemeente verwijst naar de reactie onder punt 13 van deze zienswijzennota.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

21. Omwonende VII

21.1. Hinder

Volgens indiener is onduidelijk welke windmolens mogen worden geplaatst en wat de gevolgen daarvan zijn. Daarbij wijst indiener onder andere op slagschaduw, geluidshinder en de gevolgen daarvan voor de gezondheid.

Reactie:

De gemeente verwijst naar de reactie onder punt 6 en 13 van deze zienswijzennota.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

21.2. Draagvlak

Indiener stelt dat is gebleken dat het draagvlak niet zo groot is.

Reactie:

De gemeente verwijst naar de reactie onder punt 2 van deze zienswijzennota.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

22. Omwonende VIII

22.1. Draagvlak

Volgens indiener is het draagvlakonderzoek misleidend. Indien men aangaf voorstander te zijn van groene energie (door 75% van de vragen positief te beantwoorden) stem je voor de windturbines, aldus indiener.

Reactie:

De gemeente verwijst naar de reactie onder punt 2 van deze zienswijzennota.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

22.2. Flora en Fauna

Indiener stelt dat vanwege de drie ooievaarsnesten op de Hoogvonderweg de windturbine WT-01 te dicht bij het open veld staat. Indiener stelt dat dit een gevaar voor de ooievaars en zwanen oplevert en dat ten onrechte voor de ooievaars en zwanen geen ontheffing is aangevraagd.

Reactie:

De gemeente verwijst naar de reactie onder punt 12 van deze zienswijzennota.

De gemeente merkt op dat uit de Natuurtoets Windpark Bijsterhuizen (plantoelichting, bijlage 6) ook aandacht is besteed aan de ooievaar (zie paragraaf 6.1.2 van de natuurtoets) en de zwaan (zie paragraaf 6.2.1 en 6.2.2 van de natuurtoets). Uit de natuurtoets volgt dat in het plangebied weinig waarnemingen van de ooievaar bekend zijn. Wel kan de ooievaar het plangebied tijdens foerageervluchten in theorie passeren. Dit zal echter incidenteel gebeuren. Het ooievaarsnest aan de Hoogvonderweg ligt niet in het plangebied en verstoring is gelet op de afstand tot de werkzaamheden (enkele honderden meters) ook niet te verwachten. In de natuurtoets is dan ook geen specifieke aandacht besteed aan de ooievaarsnesten aan de Hoogvonderweg. Wel is uitvoerig gekeken naar broedvogels en nesten in het algemeen alsook aan eventuele broedvogels in het plangebied zelf. Zo volgt verder uit de natuurtoets dat tijdens het veldonderzoek geen zwanen in het plangebied zijn aangetroffen. Ook zijn er geen waarnemingen bekend uit de Nationale databank flora en fauna (NDFF) van de afgelopen 5 jaar. Regelmatige vliegbewegingen over het plangebied zijn dan ook uitgesloten. De ooievaar neemt Waardenburg dus altijd mee in natuuronderzoek. Ook uit de onlangs uitgevoerde actualisatie (zie de reactie hiervoor onder punt 12) komt de aanwezigheid van de ooievaar in het plangebied niet naar voren. De locatie Hoogvonderweg is op een (relevante) afstand van ongeveer 1 km van de dichtstbijzijnde geplande windturbine. Directe verstoringseffecten op het nest zijn uitgesloten.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassing van de besluiten.

22.3. Noodzaak

Indiener betoogt dat in de regio veel stroom wordt geproduceerd via zonneparken. Volgens indiener bevinden zich in het gebied van Liander ook zonnepanelen op daken van zowel bedrijven als woonhuizen en wordt reeds elders in Wijchen het aantal windmolens uitgebreid.

Reactie:

De gemeente verwijst naar de reactie onder punt 3 van deze zienwijzennota.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassing van de besluiten.

23. Staatssecretaris van Defensie

23.1. Radaronderzoek

De staatssecretaris stelt dat het plaatsen van windturbines in een dergelijk radarverstoringgebied op grond van artikel 2.6.9 van het Barro alleen is toegestaan nadat is aangetoond dat deze het radarbeeld niet ontoelaatbaar verstoren. Naast de uitgevoerde radarhindertoetsing (via TNO) is ook een Verklaring Van Geen Bezwaar van het Ministerie van Defensie nodig. Volgens de staatssecretaris moet deze verklaring nog worden aangevraagd.

Reactie:

De gemeente verwijst naar de reactie onder punt 8 van deze zienswijzennota.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassing van de besluiten.

24. Stichting

24.1. Kennisgeving ontwerpbesluit(en)

De stichting is verbaasd over de manier waarop de officiële bekendmaking heeft plaatsgevonden en wenst duidelijkheid over de wijze van publiceren van de aanvraag. De stichting stelt dat de aanvraag onvolledig is gepubliceerd, omdat zowel bij de vooraankondiging als officiële publicatie niet alle stukken ter inzage zijn gelegd. Alleen ingewijden konden bij meermaals navraag aanvullende stukken van de gemeente krijgen. Inwoners van Woezik-Veenhof-Saltshof konden volgens de stichting niet nagaan of de gemeente alle onderdelen van het windparkproject juist heeft beoordeeld.

De stichting voert daarnaast aan dat niet duidelijk is dat het ontwerpbestemmingsplan 'Windpark Bijsterhuizen' samenhangt met de ontwerpomgevingsvergunning 'Windturbines Bijsterhuizen', aangezien beide ontwerpbesluiten afzonderlijk gepubliceerd zijn. De stichting verzoekt om alle zienswijzen en aanvragen van inwoners van Wijchen of Beuningen die voor een van beide aanvragen zijn ingediend, in beide procedures in behandeling te nemen.

Reactie:

De gemeente verwijst naar de reactie onder punt 1 van deze zienswijzennota. Omdat tegen de ontwerpbesluiten door 'een ieder' een zienswijze kon worden ingediend, zijn alle ingediende zienswijzen ook in deze zienswijzennota beantwoord. De gemeente beseft dat voor de gemiddelde burger de samenhang en de inhoud van de (ontwerp)besluiten voor het windpark niet makkelijk te begrijpen en te overzien zijn. Het gaat om heel veel informatie die ook technisch van aard en gedetailleerd is. Al deze informatie is nodig om tot evenwichtige en goede besluitvorming te komen die bovendien volgbaar en transparant is en waarin aan alle belangen recht wordt gedaan. De gemeente stelt zich op het standpunt dat alle informatie voldoende toegankelijk, begrijpelijk en transparant is.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

24.2. Hinder

De stichting voert aan dat een duidelijke beschrijving van de te verwachten overlast en overlast verminderende maatregelen ontbreekt. Verder stelt de stichting dat een gebiedsfonds moet worden ingericht voor de compensatie voor overlast van de windturbines, terwijl dit niet terugkomt in de ontwerpbesluiten. Volgens indiener zal het windpark samen met de uitbreiding van Bijsterhuizen meer geluidsbelasting op de woonwijk Saltshof veroorzaken en ten onrechte ontbreekt een meldprocedure voor (geluids)overlast. De gemeente hoort volgens de stichting toezicht te houden

op een goede, eerlijke en afdoende afwerking van klachten. Onderzoek van ontvankelijkheid en de ernst van de klachten behoort te worden verricht door een onafhankelijke partij, aldus de stichting.

Reactie:

Allereerst verwijst de gemeente naar de reactie onder punt 6 van deze zienwijzennota.

Aanvullend merkt de gemeente op dat voor het Windpark Bijsterhuizen verschillende onderzoeken zijn verricht, die zijn opgenomen als bijlagen bij de plantoelichting. Ook is in de plantoelichting op deze verschillende onderzoeken ingegaan. In de onderzoeken wordt aandacht besteedt aan de (mogelijke) hinder van het windpark. De gemeente merkt op dat met de 'eigen' windturbinennormen bescherming wordt geboden tegen onaanvaardbare hinder. Voor zover (aanvullende) beschermingsmaatregelen nodig zijn, heeft de gemeente deze opgenomen en geborgd. Uit de onderzoeken bij het plan blijkt overigens dat het windpark geen onaanvaardbare hinder met zich zal brengen in de woonwijk Saltshof.

Wat betreft de vooruitblik naar de exploitatiefase, wijst de gemeente op de plantoelichting (zie m.n. paragraaf 7.2 onder 'Financiële participatie'). Daarin is onder meer beschreven dat een buurtcontract onderdeel is van de voorbereiding voor het Windpark Bijsterhuizen. Hierin zijn onder meer de compensatie voor de direct omwonenden en de mogelijkheden voor lokaal eigendom opgenomen (exploitatiefase, artikel V van de Gedragscode). Wat betreft eventuele planschade merkt de gemeente op dat het windpark geen onaanvaardbare hinder veroorzaakt, maar dat neemt niet weg dat het mogelijk is om een planschadeverzoek in te dienen. De gemeente verwijst naar punt 14 van deze zienwijzennota. Verder staat het in de gedragscode genoemde gebiedsfonds los van de ontwerpbesluiten.

Wellicht ten overvloede wordt opgemerkt dat in het principebesluit is opgenomen dat de gemeente en gemeenschap vanuit het Windpark Bijsterhuizen over de gehele duur van het windpark een financiële bijdrage ontvangen. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om leges, OZB, exploitatiebijdrage, planschade/nadeelcompensatie, financiële participatie, eigen stroom, windbonus en een gebiedsfonds. Daarnaast is in de anterieure overeenkomst vastgelegd dat de initiatiefnemer eventuele planschade en nadeelcompensatie vergoedingen en de verschuldigde wettelijke rente en kosten voor haar rekening neemt, zodra de planschade en/of nadeelcompensatie bij een besluit van de gemeente is toegekend. Volledigheidshalve verwijst de gemeente naar paragraaf 4 van deze zienwijzennota.

Over de door de stichting gewenste meldprocedure merkt de gemeente op dat uit de conclusies van alle onderzoeken volgt dat het plan niet leidt tot onaanvaardbare hinder, ook niet in de woonwijk Saltshof. Een aparte meldprocedure voor overlast vanwege het windpark is dus niet nodig.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

24.3. Draagvlak

De stichting voert aan dat veel onduidelijkheid bestaat over de manier (vraagstelling en interpretatie) waarop draagvlak is gemeten. Volgens de stichting moet daarom opnieuw een draagvlakonderzoek worden verricht.

Reactie:

De gemeente verwijst naar de reactie onder punt 2 van deze zienswijzennota.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

24.4. Milieueffectrapportage

In de vergunningaanvraag wordt volgens de stichting alleen genoemd dat er een MER-beoordelingsplicht is, waarbij geen onderscheid wordt gemaakt tussen plan-MER en project-MER. Onduidelijk zou zijn of er een plan-MER is uitgevoerd en of deze voldoet aan de huidige normen en kennis.

Reactie:

De gemeente verwijst naar de reactie onder punt 11 van deze zienswijzennota.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

24.5. Flora en Fauna / natuur

De stichting voert aan dat in de verrichte natuurtoets onder 'Overige beschermde gebieden' het 'Waardevol open gebied' aan de Beuningse kant van het windpark niet wordt genoemd.

Reactie:

De gemeente verwijst naar de reactie onder punt 12 en 22.2 van deze zienswijzennota.

Alle vanwege het windpark Bijsterhuizen relevante beschermde natuurgebieden zijn beoordeeld in de Natuurtoets Windpark Bijsterhuizen. Ook gebieden die niet zijn aangemerkt als Natura 2000-gebied, maar wel (wettelijk) worden beschermd, zijn in de verrichte natuurtoets (bijlage 6 bij de plantoelichting) meegenomen onder de categorie 'Overige beschermde gebieden'. Eventuele andere waardevolle gebieden die niet worden beschermd, zijn niet in de natuurtoets meegenomen. Dit betekent niet dat de gemeente geen aandacht heeft besteed aan het (waardevol) open gebied aan de Beuningse kant van het windpark. De gemeente wijst erop dat het landschappelijk effect van het Windpark Bijsterhuizen is onderzocht (zie bijlage 5 'Landschap' bij de plantoelichting).

Voor zover de stichting opmerkt dat de natuurtoets van 22 juni 2021 verouderd is, merkt de gemeente op dat dit rapport hoort bij de ontheffing soortenbescherming op grond van de Wnb. Dit ontheffingsbesluit van 17 januari 2023 is dus al eerder

genomen en daartegen is inmiddels beroep ingesteld bij de rechtbank. Omdat deze ontheffing is verleend voor het windpark en gelet op hetgeen in de reactie onder 12 hierover al is aangegeven over (nog slechts) het belang van de ontheffing die beperkt is tot de uitvoerbaarheid van het ontwerpplan, kan worden volstaan met de natuurtoets. Daarbij komt dat uit vaste rechtspraak volgt dat onderzoeksgegevens ouder dan twee jaar aan het besluit tot vaststelling van een bestemmingsplan ten grondslag worden gelegd.²⁶

Bovendien heeft inmiddels een actualisatie van conclusies plaatsgevonden. Buro Waardenburg heeft een quickscan hiernaar uitgevoerd. Hierin wordt de conclusie getrokken dat resultaten uit de natuurtoets van 2021 onverminderd van toepassing blijven. Deze quickscan is toegevoegd aan de Natuurtoets Windpark Bijsterhuizen (bijlage 6 bij de plantoelichting).

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

24.6. *Radaronderzoek*

Indiener vraagt zich af of de onderzoeken in zowel de m.e.r.-beoordeling als de TNO-rapportage over radarhindertoetsing onder de huidige geldende normen zijn gedaan.

Reactie:

De gemeente verwijst naar de reactie onder punt 8 van deze zienswijzennota.

Aanvullend wijst de gemeente er allereerst op dat de milieunormen niet relevant zijn voor de radarhindertoetsing. Van belang is het windturbinetype. Uitgegaan is van de grootst mogelijke windturbine, omdat op het moment van het uitvoeren van de toetsing nog geen windturbinetype bekend was (zie bijlage 9 van de plantoelichting). Ook volgt uit de aanmeldnotitie m.e.r.-beoordeling dat de vastgestelde lokale milieunormen in de beoordeling zijn betrokken.

Voor zover indiener meent dat de m.e.r.-beoordeling en/of de radarhindertoetsing is verouderd wijst de gemeente naar vaste rechtspraak waaruit volgt dat (ook) onderzoeksgegevens ouder dan twee jaar aan het besluit tot vaststelling van een bestemmingsplan ten grondslag mogen worden gelegd.²⁷ Beide onderzoeken zijn dus niet alleen op juiste wijze uitgevoerd, maar kunnen ook aan de vaststelling van het (ontwerp)bestemmingsplan ten grondslag worden gelegd.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

24.7. *Obstakelverlichting*

De stichting voert aan dat de voorziene windturbines een maximale tiphoogte van 185 meter mogen hebben en wijst erop dat in het Informatieblad over obstakelverlichting (2020) staat dat een windturbine met een tiphoogte van meer

²⁶ O.a. ABRS 27 oktober 2021, ECLI:NL:RVS:2021:2377, r.o. 9.3.

²⁷ O.a. ABRS 27 oktober 2021, ECLI:NL:RVS:2021:2377, r.o. 9.3.

dan 150 m moet worden voorzien van obstakelverlichting om visuele redenen en om toplicht te voorkomen. In dat licht merkt de stichting op dat in artikel III, 3.c van de Gedragscode de zinsnede "om toplicht te voorkomen" ongewijzigd in de gedragscode is blijven staan, óók na het amendement van de raad op grond waarvan de gedragscode is gewijzigd in die zin dat de maximale tiphoogte van windturbines van 150 meter naar 185 meter is verhoogd. De stichting vreest hinder vanwege obstakelverlichting en stelt dat mitigerende maatregelen, en de omzetting naar nieuwe technieken zonder licht wanneer die beschikbaar zijn, terug moeten komen in de uitvoering.

Reactie:

Op 28 januari 2021 heeft de gemeenteraad een principebesluit genomen waarin (onder meer) is besloten om eenmalig af te wijken van de in artikel III, lid 3, aanhef en onder c, van de Gedragscode Windenergie Wijchen opgenomen maximale tiphoogte van de windturbines. Deze is verhoogd van 150 naar 185 meter. Zie in dat kader zowel paragraaf 1.1 en 2.2.3 van de plantoelichting als de reactie onder paragraaf 2 en 4 van deze zienswijzennota.

De gemeente wijst erop dat in de plantoelichting is ingegaan op obstakelverlichting (paragraaf 4.2). In de planregels is ook een voorwaarde opgenomen dat de windturbines moeten worden voorzien van obstakelverlichting op basis van een goedgekeurd verlichtingsplan door de Inspectie Leegomgeving en Transport (hierna: 'ILT') dat mede gericht is op het voorkomen van hinder:

"Op grond van artikel 3.3.4 van de planregels moet

- a. alvorens een windturbine voor energieproductie in gebruik genomen en gehouden mag worden, de obstakelverlichting op de turbine gerealiseerd te zijn conform een door Inspectie Leefomgeving en Transport goedgekeurd verlichtingsplan (zie Milieunormen onderzoek bij toelichting), dat voldoet aan de volgende eisen:*
 - 1. het verlichtingsplan is gericht op het zoveel mogelijk beperken van hinder voor de omgeving;*
 - 2. waarbij de veiligheid van het luchtverkeer niet in gevaar wordt gebracht."*

Voor het Windpark Bijsterhuizen is (nog) geen verlichtingsplan opgesteld. Dit plan zal op een later moment – in lijn met het Informatieblad aanduiding van windturbines en windparken op het Nederlandse vasteland (2023) – worden opgesteld. De keuze voor windturbines met een maximale tiphoogte van 185 meter betekent namelijk dat met het oog op de veiligheid van het luchtverkeer obstakelverlichting (op de gondel en op de mast van de buitenste twee windturbines) verplicht is. Dat een verlichtingsplan op een later moment wordt opgesteld is geen probleem. Zo borgt artikel 3.3.4 van de planregels zowel het belang van de veiligheid van het luchtverkeer alsook het belang bij het zoveel mogelijk voorkomen van lichthinder. Obstakelverlichting moet namelijk vóór ingebruikname van de windturbines gerealiseerd zijn conform een door de ILT

goedgekeurd verlichtingsplan van het windpark. Deze planregel en het verlichtingsplan zijn in (inmiddels) vaste rechtspraak over windparken aanvaard.²⁸

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

24.8. *Geluid*

Indiener vraagt zich af waarom is gekozen voor Lden 47 dB en Lden nacht 41 dB, terwijl het WHO advies voor Lden dag 45 dB is.

Reactie:

De gemeente verwijst naar de reactie onder punt 5 en 6 van deze zienswijzennota.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

25. WDP en What's Cooking?

De zienswijzen van WDP en What's Cooking?, eigenaar respectievelijk huurder van het bedrijfsgebouw aan de Bijsterhuizen 2404 in Wijchen (hierna: '*het Bedrijfsgebouw*'), worden hieronder gezamenlijk samengevat weergegeven en voorzien van een reactie. Voor de hiernavolgende gezamenlijke weerlegging is gekozen, omdat What's Cooking? de zienswijze van WDP volledig heeft onderschreven en naast een beschrijving van haar uitbreidingsplannen, die ook door WDP zijn genoemd, ook heeft volstaan met een verwijzing naar de zienswijzen van WDP. De zienswijzen komen inhoudelijk dus volledig met elkaar overeen.

25.1. *Participatie*

WDP stelt dat zij ten onrechte niet door de gemeente of de initiatiefnemer zijn betrokken bij de voorbereiding van het (ontwerp)bestemmingsplan. WDP stelt een belanghebbende partij te zijn als bedoeld in de Gedragscode. WDP wijst erop dat zij als eigenaresse van het Bedrijfsgebouw er belang bij heeft dat de activiteiten van haar huurder (What's Cooking?) zonder beperkingen kunnen worden voortgezet.

Reactie:

De initiatiefnemer heeft zowel WDP als What's Cooking? betrokken bij de voorbereiding van het (ontwerp)bestemmingsplan.

Zo heeft de initiatiefnemer de Operations Director van What's Cooking? meermaals (informeel) geïnformeerd over het plan tot realisatie en ingebruikname van het Windpark Bijsterhuizen, waaronder ook de plaatsing van één windturbine nabij het Bedrijfsgebouw en de verrichte kwetsbaarheidsanalyse. Destijds is nog gesproken over de mogelijkheid tot het realiseren van (extra) parkeerplaatsen onder de winturbine. Dit omdat What's Cooking? destijds plannen hadden om de DAR uit te kopen ten behoeve van uitbreiding van de bedrijfsactiviteiten en het personeel. Ook in het vervolg is regelmatig contact geweest met zowel de Operations Director als

²⁸ Vgl. ABRS 31 januari 2024, ECLI:NL:RVS:2024:382, r.o. 10-12, en ABRS 30 juni 2021, ECLI:NL:RVS:2021:1395, r.o. 52-52.2.

andere medewerkers van WDP en What's Cooking?. Het contact was fysiek, telefonisch en schriftelijk (WhatsApp en e-mail). De initiatiefnemer heeft vragen van WDP en/of What's Cooking? steeds beantwoord en waar nodig onderbouw met een analyse/rapport van Pondera.

Het is juist dat in de eerste instantie alleen (direct) contact is geweest met (huurder) What's Cooking?. Dit maakt echter niet dat eigenaar WDP in zijn geheel niet is betrokken bij de planvoorbereiding. Uit de Gedragscode volgt immers dat (onder andere) belanghebbende partijen vanaf het begin bij de planontwikkeling moeten worden betrokken (zie artikel III, lid 1, van de Gedragscode). Vanuit de zijde van What's Cooking? is aangegeven dat zij WDP als pandeigenaar zouden informeren en dit hebben zij ook gedaan. Bij e-mail van 15 december 2023 heeft WDP aangegeven op de hoogte te zijn gesteld van de plannen over Windpark Bijsterhuizen. Vanwege de opmerking van WDP dat zij als direct belanghebbende rechtstreeks benaderd moet worden heeft de initiatiefnemer WDP steeds rechtstreeks benaderd.

Volledigheidshalve verwijst de gemeente naar de reactie onder punt 2 van deze zienswijzennota.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

25.2. Externe Veiligheid

WDP en What's Cooking? voeren aan dat ten onrechte is geconcludeerd dat er geen kwetsbare objecten in de PR10-6 contour liggen. Het Bedrijfsgebouw is namelijk een kwetsbaar object op grond van artikel 1.18 van de planregels. Daarnaast stellen WDP en What's Cooking? dat de second opinion met betrekking tot de normering voor de externe veiligheid van 6 juni 2023 ten onrechte niet ter inzage is gelegd. Verder heeft het adviesbureau Antea Group in opdracht van WDP de onderbouwing van het ontwerpplan wat betreft de externe veiligheid getoetst. Volgens Antea Group is de onderbouwing van het (ontwerp)bestemmingsplan voor de externe veiligheid bij het Bedrijfsgebouw onvoldoende en is het plan in strijd met de externe veiligheidswetgeving en de goede ruimtelijke ordening.

Reactie:

Allereerst wijst de gemeente op de achtergrond van de gehanteerde 'eigen' externe veiligheidsnormen in het (ontwerp)bestemmingsplan zoals hiervoor beschreven onder punt 9 van deze zienswijzennota en in paragraaf 5.4 en bijlage 2 van de plantoelichting.

Op grond van artikel 1.18 van de planregels wordt als "kwetsbaar object" aangemerkt:

- c. *gebouwen waarin doorgaans grote aantallen personen gedurende een groot gedeelte van de dag aanwezig zijn, zoals:*

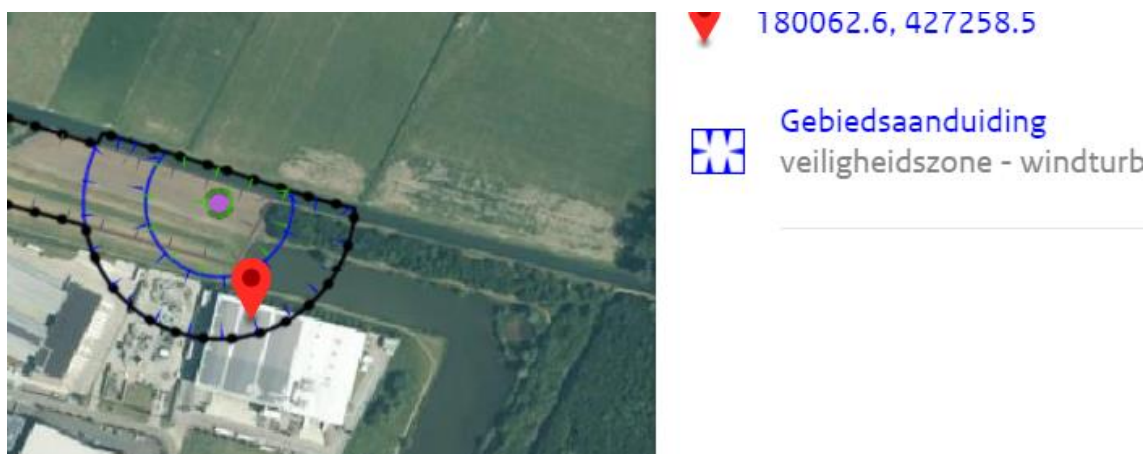
1. *kantoorgebouwen en hotels met een b.v.o. van meer dan 1500 m² per object;*
2. *complexen waarin meer dan 5 winkels zijn gevestigd en waarvan het gezamenlijk b.v.o. meer dan 1000 m² bedraagt en winkels met een totaal b.v.o. van meer dan 2000 m² per winkel, voor zover in die complexen of in die winkels een supermarkt, hypermarkt of warenhuis is gevestigd;*
3. *kampeer- en andere recreatieterreinen bestemd voor het verblijf van meer dan 50 personen gedurende meerdere aaneengesloten dagen.*

Artikel 5.3 van de planvoorschriften luidt als volgt:

Op de gronden ter plaatse van de aanduiding 'veiligheidszone-windturbine' zijn:

- a. beperkt kwetsbare objecten toegestaan.*

Op grond van de plankaart is een deel van het Bedrijfsgebouw aangeduid als 'veiligheidszone-windturbine':

Abbeelding @@@: Bedrijfsgebouw en de gebiedsaanduiding 'veiligheidszone – windturbine'.

WDP en What's Cooking? stellen terecht dat binnen de veiligheidszone geen kwetsbare gebouwen zijn toegestaan. De gemeente stelt zich op het standpunt dat het Bedrijfsgebouw geen 'kwetsbaar object' is maar een 'beperkt kwetsbaar project'.

Pondera heeft voor het Windpark Bijsterhuizen een externe veiligheidsanalyse uitgevoerd (zie paragraaf 5.4 van de plantoelichting en bijlage 4 bij de plantoelichting met de rapporten "Analyse externe veiligheid, Windpark Bijsterhuizen" en de "Kwetsbaarheidsanalyse, Bedrijfspannen i.r.t. Wind in Wijchen" van 1 december 2022 van Pondera). In het rapport "Onderzoek milieunormen windenergie, windpark Bijsterhuizen" van 4 mei 2023 van Pondera is een onderbouwing gegeven van de eigen windturbinebepalingen, waaronder de bepalingen voor externe veiligheid, die de gemeente voor het windpark Bijsterhuizen in het ontwerpbestemmingsplan heeft opgenomen (plantoelichting, bijlage 2).

De gemeente stelt voorop - onder verwijzing naar punt 5 van deze zienswijzennota - dat voor het windpark Bijsterhuizen 'eigen' normen voor externe veiligheid zijn vastgesteld. Daarbij heeft de gemeente bij de ruimtelijk aanvaardbare norm voor het plaatsgebonden risico voor externe veiligheid grotendeels aansluiting gezocht bij de bestaande externe veiligheidsregels van onder meer het Bevi (zie ook bijlage 2 bij de plantoelichting).

In het rapport "Onderzoek milieunormen windenergie, windpark Bijsterhuizen" is over de uitleg van gebouwen als 'kwetsbaar' of 'beperkt kwetsbaar' beschreven dat onder het Bevi een gebouw of geheel kwetsbaar of geheel beperkt kwetsbaar is, maar dat dit onder de vanaf 1 januari 2024 geldende Omgevingswet anders is (zie p. 48 van het rapport):

"Na de invoering van de Omgevingswet worden gebouwen alleen beschermd voor de gebruiksfunctie van dat gebouw. Dit is dus anders dan in de huidige regelgeving bij risicovolle inrichtingen onder het Besluit externe veiligheid inrichtingen. Bij een grootschalige opslagplaats voor goederen met een kantoorfunctie is alleen de kantoorfunctie 'beperkt kwetsbaar' of 'kwetsbaar' (afhankelijk van de bruto vloeroppervlakte). Het is dan wel van belang dat die functie blijkt uit het omgevingsplan of uit de omgevingsvergunning waarbij die functie mogelijk wordt gemaakt."

Uit het rapport "Kwetsbaarheidsanalyse, Bedrijfspannen i.r.t. Wind in Wijchen" van 1 december 2022 van Pondera), dat zowel bij het bestemmingsplan als de omgevingsvergunning als bijlage hoort, volgt dat de functies met een hoge persoonsdichtheid in het Bedrijfsgebouw zich buiten de van toepassing zijnde externe veiligheidscontour bevinden. Uitsluitend een deel van de opslaghal/magazijn ligt binnen deze contour (zie ook hierna). Daarom ziet de gemeente ruimte voor de uitleg van de 'eigen' externe veiligheidsregel om het Bedrijfsgebouw in zoverre als beperkt kwetsbaar aan te merken. Hierbij betreft de gemeente dat die functie-indeling ook blijkt uit de verleende omgevingsvergunning en de nieuwe 'compartimenterings'-systematiek voor externe veiligheid zoals die onder de Omgevingswet geldt.²⁹ Daarbij is van belang dat het risico afkomstig van windturbines ontstaat vanuit directe impact met schade en instorting van (alleen) het getroffen deel van een gebouw. Met andere woorden, geen sprake is van veiligheidsrisico's en gevaren die het hele gebouw betreffen zoals een giftige gaswolk brandbare gassen of een uitslaande brand (zie p. 48 van het rapport "Onderzoek milieunormen windenergie, windpark Bijsterhuizen"). Bovendien ligt een interne verplaatsing van de functies in het Bedrijfsgebouw niet voor de hand (zie de reactie onder punt 25.4 van deze zienswijzennota).

Meer uitgebreid overweegt de gemeente nog het volgende. In de risicoanalyse zijn de mogelijke effecten met betrekking tot het aspect 'externe veiligheid' onderzocht en getoetst voor de veiligheid van de omgeving bij de ontwikkeling, exploitatie en

²⁹ Zie *Stb.* 2018, 292, p. 668

bouw van windturbines. De uitgangspunten in de analyses zijn in de eerste plaats gebaseerd op basis van het Handboek risicozonering windturbines (gevormd door de Handreiking Risicozonering Windturbines v1.1 (mei 2020) en de Module IV van Omgevingsveiligheid – de Handleiding Risicoberekeningen Windturbines (oktober 2020)). Het Handboek is niet alleen breed geaccepteerd als leidraad voor het uitvoeren van dergelijke risicoanalyses, maar is ook vaker juridisch getoetst in windenergieprojecten. De gemeente ziet dan ook geen aanleiding om te twijfelen aan de ruimtelijke aanvaardbaarheid van de plaatsgebonden risiconiveaus van 10-5 en 10-6. Een zekere mate van risico is immers maatschappelijk geaccepteerd, omdat Nederland een drukbevolkt land is waar multifunctioneel ruimtegebruik wordt toegepast. Daarnaast is bij de analyses gekeken naar aanvullend gepubliceerd beleid dat de betrokken beheerders van infrastructuur, overheden of derden volgen.

Volgens de vuistregels uit het Handboek liggen de plaatsgebonden risicocontouren nooit verder dan:

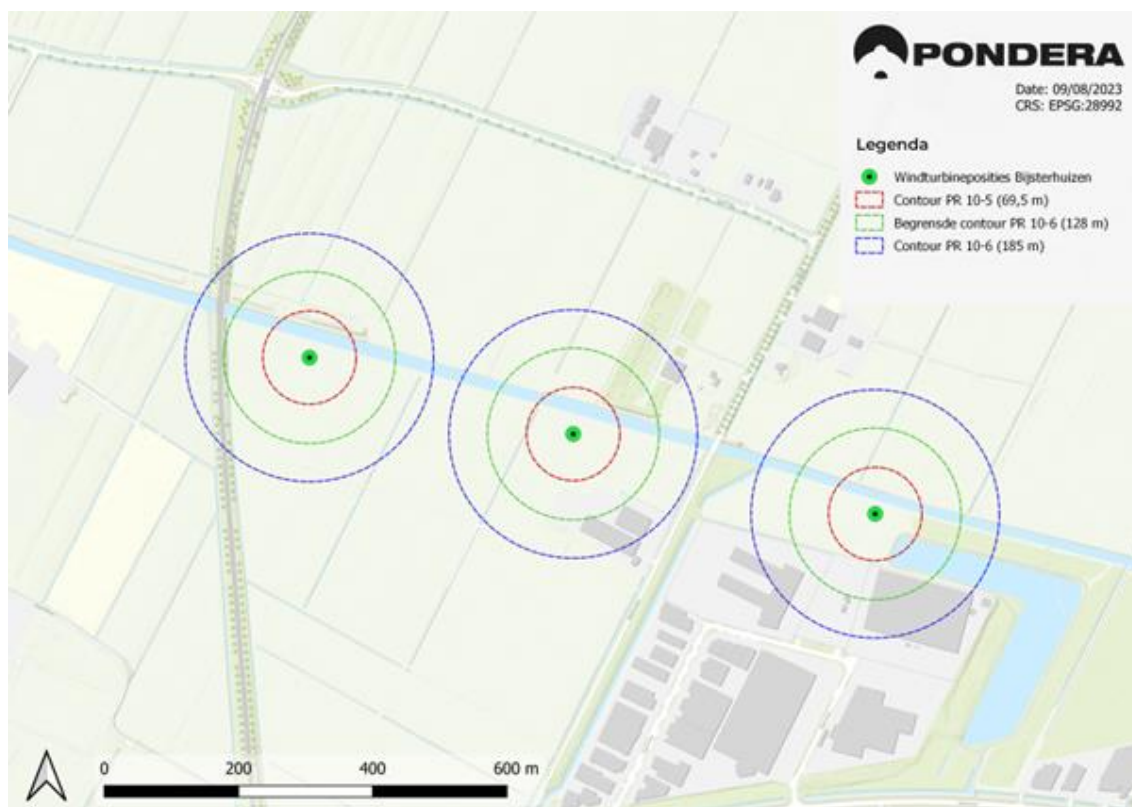
- maximaal een afstand van een halve rotordiameter (hier: 69,5 m) voor wat betreft de PR10-5 contour; en
- maximaal de grootste afstand van of de tiphoogte (185 m) of de werpafstand bij nominaal toerental (hier: 167 m) voor wat betreft de PR10-6 contour.

Binnen de PR 10-6 contouren van de windturbines zijn geen kwetsbare objecten aanwezig. Het Bedrijfsgebouw is geen kwetsbaar object maar een beperkt kwetsbaar object zoals hiervoor al is vermeld.

Uit de plantoelichting en het externe veiligheidsonderzoek bij het ontwerpbestemmingsplan volgt dat het Bedrijfsgebouw deels (de noordwesthoek) binnen de PR 10-6 contour van de meest oostelijke windturbine valt. Het Bedrijfsgebouw bestaat uit een groot magazijn, een inpakafdeling, snijafdelingen, kantoorruimtes en overige ruimtes. De zuidkant van het gebouw bevat de kantoorruimtes (op voornamelijk de tweede verdieping) waar gewerkt wordt aan de bedrijfsvoering van het bedrijf, de technische dienst en de kantine. In de kwetsbaarheidsanalyse "Kwetsbaarheidsanalyse Bijsterhuizen" van 1 december 2022 is inzichtelijk gemaakt wat de te verwachten risico's zijn voor de verschillende te verwachten persoonsaanwezigheden in het gebouw. Uit de analyse blijkt dat risico's zijn te minimaliseren indien de locaties waar een concentratie aan personeel is te verwachten plaatsvinden buiten de PR10-06 contour en de PR10-06 contour wordt gereduceerd tot een afstand van 160 meter.

De initiatiefnemer heeft ervoor gekozen om de PR10-6 contour van de windturbines (verder) te begrenzen en wel tot op 128 meter. De op de plankaart opgenomen aanduiding 'veiligheidszone-windturbine' komt overeen met de 128 meter-contour en deze contour is daarmee geborgd. Wellicht ten overvloede: er zijn windturbines op de markt die een PR10-6 contour hebben tot 128 meter.

De 'veiligheidszone-windturbine' op (rondom) maximaal 128 meter van de oostelijke windturbine ligt dus op ruime afstand van de kantoorruimte op de 1e verdieping (164 meter) en de kantoren van de technische dienst (166 meter). De PR 10-6 contour ligt alleen nog over de magazijnruimte waar een lage personendichtheid aanwezig is en niet meer dan 40 personen tegelijk aanwezig zijn. De 128 meter-contour is af te lezen uit de navolgende afbeelding.

Door de reductie van de PR10-06 contour tot 128 meter wordt het trefrisico op deze magazijnruimte verder verlaagd. De concentratie van personeel binnen de PR 10-06 is daarmee zodanig laag geworden dat deze situatie gezien kan worden als activiteiten behorende bij een beperkt kwetsbaar object en als acceptabele veiligheidssituatie. De Veiligheidsregio Gelderland Zuid concludeert in een brief van 13 oktober 2023 dat zij op basis van de (aangepaste) veiligheidscontour van 128 meter geen bezwaren hebben in het kader van externe veiligheid.

Met deze uitleg gaat de gemeente er - zoals WDP en What's Cooking? terecht aanvoeren en zoals hiervoor al toegelicht - vanuit dat de functionele indeling van het gebouw gescheiden is in een kwetsbaar (kantoor en locaties met vergelijkbare hoge persoonsdichtheid) en een minder kwetsbaar gedeelte (bijv. opslaghallen).

Wellicht ten overvloede merkt de gemeente op dat de aanwezige personen in (het deel van) het magazijn binnen de risicocontour zijn verspreid over een grote oppervlakte en zijn werkzaam met een lage persoonsdichtheid die gelijk is aan een

industriefunctie (=beperkt kwetsbaar object), de personen binnen de risicocontour zijn professionele volwassenen die werken rondom gevaarlijke machinerie en zijn daarmee bekend met veiligheidsinstructies en veilige manieren van werken en hebben zodoende een hoge mate van zelfredzaamheid. Nogmaals merkt de gemeente op dat de hoeveelheid personen binnen de PR10-06 contour minder dan 50 personen is als de PR10-06 contour niet groter is dan 160 meter en temeer als deze niet groter is dan 128 meter zoals vastgelegd in het ontwerpplan. Om deze redenen kunnen de activiteiten die plaatsvinden in dit deel van het pand, binnen de 10-06 contour van 128 meter, gezien worden als behorende bij de definitie van een beperkt kwetsbaar object.

Het bezwaar van WDP en What's Cooking? dat niet kan worden geanticipeerd op de nieuwe regelgeving onder de Omgevingswet waarin – kort gezegd – compartimentering van gebouwen in het kader van de externe veiligheid mogelijk is gemaakt, volgt de gemeente niet. De gemeente merkt op dat met de in het ontwerpplan opgenomen 'eigen' windturbinebepalingen ook een eigen uitleg in het licht van de goede ruimtelijke ordening gepaard kan gaan. Dat is aangesloten bij de bekende landelijke regels voor externe veiligheid kan aan het eigen karakter en de eigen uitleg niet afdoen. In dit licht verwijst de gemeente nogmaals naar de onderbouwing op p. 48 van het rapport "Onderzoek milieunormen windenergie, windpark Bijsterhuizen" en de door de wetgever inmiddels gewijzigde externe veiligheid regeling waarbij compartimentering mogelijk is. Bij de ruimtelijke afweging wat betreft de uitleg van het begrip kwetsbaar object in het licht van externe veiligheid komt de gemeente afwegingsruimte toe.

Voor zover WDP en What's Cooking? wijzen op de second opinion van 6 juni 2023 die mede is betrokken bij het besluit van 20 juni 2023 van het college over het hanteren van de voorgestelde normstelling ofwel de 'eigen windturbinebepalingen' voor het windpark Bijsterhuizen, heeft deze second opinion geen betrekking op de specifieke externe veiligheidssituatie van het Bedrijfsgebouw, maar meer in het algemeen op de algemene 'eigen' windturbinebepalingen waartoe ook de planregels voor externe veiligheid behoren. Anders dan waarvan WDP en What's Cooking? lijken uit te gaan, is hierin geen aanvullende onderbouwing over de externe veiligheid wat betreft het Bedrijfsgebouw opgenomen ten opzichte van de "Analyse externe veiligheid, Windpark Bijsterhuizen" en de "Kwetsbaarheidsanalyse, Bedrijfspanen i.r.t. Wind in Wijchen" van 1 december 2022 van Pondera (plantoelichting, bijlage 4). Volgens vaste rechtspraak kan het ter inzage leggen van stukken achterwege worden gelaten als de inhoud daarvan geheel is verwerkt in een ander stuk dat wel ter inzage is gelegd.³⁰ Aangezien de inhoud van de second opinion (geheel) is gebruikt bij de besluitvorming over de lokale milieunormen is dan ook geen sprake van strijd met artikel 3:11 van de Awb.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

³⁰ Zie bijv. ABRS 9 september 2020, ECLI:NL:RVS:2020:2187, r.o. 10.5.

25.3. *Wegbestemming legale situatie*

WDP en What's Cooking? stellen dat ten onrechte de bestaande legale situatie van het Bedrijfsgebouw is wegbestemd. Zij voeren aan dat de (gedeeltelijke) aanwezigheid van het Bedrijfsgebouw binnen de PR10-6 contour in strijd is met artikel 5.3 van de planregels. Hierdoor zal het gehele Bedrijfsgebouw onder overgangsrecht vallen.

Reactie:

Uit de reactie onder punt 25.2 van deze zienswijzennota volgt dat het Bedrijfsgebouw, voor zover hier van belang, een beperkt kwetsbaar gebouw is. Daarmee is het ontwerpplan dus in overeenstemming met artikel 5.3 van de planregels en is van wegbestemmen geen sprake.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

25.4. *Onevenredige beperking bestaande planologische mogelijkheden*

WDP en What's Cooking? voeren aan dat het ontwerpplan voorziet in een onevenredige beperking van de bestaande planologische mogelijkheden. Op grond van het bestemmingsplan dat voor het Bedrijfsgebouw geldt, zijn bedrijven uit categorie 2 t/m 3.2 van de staat van bedrijfsactiviteiten toegestaan. Ook stelt WDP en What's Cooking? dat kwetsbare objecten, zoals kantoren, en arbeidsintensieve bedrijvigheid niet zijn uitgesloten. Bovendien heeft What's Cooking? in oktober 2023 bekendgemaakt dat de activiteiten in haar vestiging in Aalsmeer zullen worden ondergebracht op andere locaties, waaronder de locatie in Wijchen. Daarbij zal het gebruik van het huidige magazijn van What's Cooking? wijzigen voor uitbreiding van de productieafdeling.

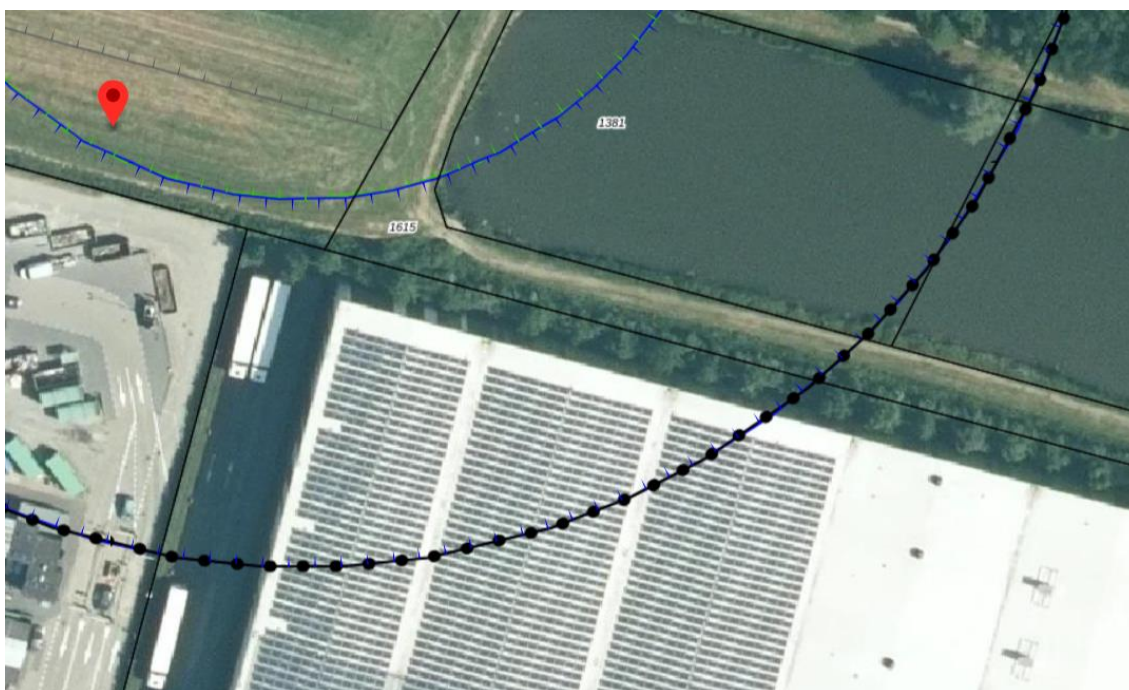
Reactie:

De gemeente verwijst naar de reactie onder punt 25.2 van deze zienswijzennota. Verder merkt de gemeente op dat het vigerende bestemmingsplan 'Bijsterhuizen' ter plaatse van het Bedrijfsgebouw uitsluitend onzelfstandige kantoren mogelijk maakt en zijn er redelijkerwijs geen andersoortige, meer arbeidsintensieve, bedrijven denkbaar dan het bestaande opslag- en productiebedrijf van What's Cooking?. Daarbij betreft de gemeente de Staat van Bedrijfsactiviteiten en de daarin genoemde categorie 2 t/m 3.2 bedrijven.

Zoals ook in het tegenrapport van Antea Group vermeldt is de bedrijfsvoering van What's Cooking? (vleesverwerking) arbeidsintensief en is in zoverre sprake van een maximale invulling van de planmogelijkheden. Wat betreft de bouwmogelijkheden leidt het ontwerpplan voor het windpark met de 'veiligheidszone-windturbine' er weliswaar toe dat vanwege de externe veiligheid er beperkingen zijn aan de uitbreiding van het gebruik met de bestaande maximale planologische mogelijkheden, maar dit betekent echter niet dat deze beperking ook onevenredig is.³¹ De gemeente wijst erop dat de 'veiligheidszone-windturbine' is begrensd op

³¹ Zie bijv. ABR 30 maart 2022, ECLI:NL:RVS:2022:960, r.o. 7-7.2.

128 meter rondom de oostelijke windturbine en dat niet meer dan een relatief gering deel van het Bedrijfsgebouw binnen deze 'veiligheidszone-windturbine'-contour valt en dat ter plaatse een uitbreiding van het bedrijfsgebouw van WDP en What's Cooking? richting de windturbines (ofwel meer in de veiligheidszone) niet goed meer mogelijk is. Het Bedrijfsgebouw staat aan de achterzijde namelijk bijna op de perceelsgrens en er geldt een minimale afstand van 3 meter tot de zijdelingse perceelsgrens (zie onderstaande afbeelding).

De door WDP en What's Cooking? in de media naar voren gebrachte herstructureringsplannen, waardoor meer personeel op de locatie Wijchen zou komen te werken, maken het voorgaande niet anders. Bij de gemeente zelf zijn geen concrete uitbreidingsplannen bij kenbaar zijn gemaakt.³² Gelet hierop bestaat geen aanleiding om deze (mogelijke) toekomstige ontwikkelingen bij de vaststelling van het bestemmingsplan Windpark Bijsterhuizen te betrekken. Daarnaast gaan herstructureringen vaak gepaard met ontslagen en niet al het personeel uit de gesloten vestiging Aalsmeer zal (willen) verplaatsen naar Wijchen. Concreet gaat het om een relatief beperkt aantal van 47 werknemers waarvan voor een deel elders in het bedrijf een baan wordt gezocht en voor een ander deel een andere werkkring (werk-naar-werk).³³ Het personeel dat elders in het bedrijf een plek vindt, wordt bovendien verdeeld over de verschillende vestigingen van What's Cooking?. Bovendien ligt wijziging van het bestaande (efficiënte) gebruik van het

³² ABRS 22 oktober 2014, ECLI:NL:RVS:2014:3758, r.o. 37.2.

³³ <https://www.foodagribusiness.nl/whats-cooking-sluit-vleeswarenfabriek-in-aalsmeer/#:~:text=What's%20Cooking%3F%20in%20Aalsmeer,-%E2%80%9CDe%20gehuurde%20fabriekslocatie&text=De%20fabriek%20in%20Aalsmeer%20werkte,drie%20mensen%20het%20leven%20kostte.>

Bedrijfsgebouw niet voor de hand. De opslaghal/magazijn aan de westelijke zijde ligt het meest nabij de ontsluitingsstructuur van het bedrijventerrein Bijsterhuizen die een bocht maakt langs de zuidwesthoek van het pand. Verplaatsing van het magazijn naar de oostzijde van het gebouw is niet aannemelijk vanwege de extra parkeer-, draai en rijbewegingen die daarmee gemoeid zullen zijn. Verder is de locatie van de (meer representatieve) kantoorruimten aan de zuidzijde en voorkant van het Bedrijfsgebouw ook logisch.

Ook wijst de gemeente erop dat de initiatiefnemer juist ervoor heeft gekozen om de PR 10-6 contour van de windturbines te begrenzen op 128 meter, zodat met het bestemmingsplan Windpark Bijsterhuizen nog steeds uitbreidingsruimte wordt geboden aan bestaande bedrijfspanden (waaronder ook het Bedrijfsgebouw) en toekomstige bedrijven op de uitbreidingslocatie van bedrijventerrein Bijsterhuizen (zie ook paragraaf 5.4.2 van de plantoelichting).

Wat betreft de uitbreidingsplannen van het bedrijventerrein Bijsterhuizen herhaalt (zie 20.1) de gemeente dat die nog onvoldoende concreet zijn om bij de besluiten voor het windpark rekening mee te kunnen houden. Daarbij is wel rekening gehouden met enige uitbreiding die op grond van het bestaande omgevingsplan van de gemeente Wijchen mogelijk is.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

25.5. Slagschaduw

WDP en What's Cooking? stellen dat de gevolgen van het windpark op de (effectiviteit van de) zonnepanelen van het Bedrijfsgebouw niet zijn onderzocht. Uit onderzoek van TNO zou blijken dat draaiende windturbinebladen schaduw kan veroorzaken die de energieopbrengst van de zonnepanelen vermindert met lokaal tijdelijke uitschieters tot 50%.

Reactie:

De gemeente volgt dit bezwaar niet. De gemeente wijst eerst op de reactie onder punt 6.1 van deze zienswijzennota (1e alinea over de stand van de zon). Deze zienswijze is aanleiding geweest om de slagschaduwduur op het Bedrijfsgebouw van WDP en What's Cooking? aan Bijsterhuizen 2404 op 2 punten exact te laten berekenen. In het midden van het pand zal de slagschaduw 15:13 uur per jaar bedragen. Op de noordwest hoek zal de slagschaduw 23:21 uur per jaar bedragen. Bij Bijsterhuizen 2404 ligt op het dak circa 80x85 m aan zonnepanelen. Op dit oppervlak treedt gemiddeld 28 uur per jaar aan slagschaduw op. Dit betekent echter niet dat de zonnepanelen jaarlijks gedurende deze 28 uur volledig in de schaduw liggen en geen stroom opwekken. Het gaat om schaduw die zich (gedeeltelijk) over de zonnepanelen beweegt ofwel geen continue schaduw en op momenten met relatief weinig zon (opbrengst). Hierbij is van belang dat slagschaduw met name optreedt op momenten dat de zon laag staat, dus op momenten dat de zonnepanelen sowieso beperkt energie leveren. In dit geval volgt uit het slagschaduwonderzoek/-model (slagschaduwkalender) dat slagschaduw te

verwachten is tussen eind april en medio augustus in de avond. Het begint op zijn vroegst rond 19.50u en eindigt op zijn laatst rond 21.10u. Gelet hierop is de vermindering van zoninstraling als gevolg van slagschaduw minimaal en te verwaarlozen. De slagschaduw zal dus van beperkte invloed zijn op de energieopbrengst van de zonnepanelen op het Bedrijfsgebouw van WDP en What's Cooking?.

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

25.6. Omgevingsvergunning

WDP en What's Cooking? voeren aan dat ook wat betreft de omgevingsvergunning (net als bij het ontwerpbestemmingsplan) dat het Bedrijfsgebouw een kwetsbaar object is die (deels) binnen 'veiligheidszone – windturbine' van de meest oostelijk voorziene windturbine van het windpark Bijsterhuizen staat. De ontwerpomgevingsvergunning kan dus niet worden verleend. Daarnaast is in de omgevingsvergunning onvoldoende geborgd dat de PR10-6 contour binnen de vastgestelde 'veiligheidszone – windturbine' die op maximaal 128 meter rondom de oostelijke windturbine ligt.

Reactie:

De gemeente verwijst naar de reactie onder punt 25.2 van deze zienswijzennota.

De (ontwerp)omgevingsvergunning bevat inderdaad geen voorschrift met betrekking tot de PR10-6 contour van de windturbines. Dit is geen probleem, omdat moet worden voldaan aan de hiervoor opgenomen regels van het bestemmingsplan Windpark Bijsterhuizen. Van belang is allereerst artikel 3.2.1, aanhef en onder h, van de planregels waaruit volgt dat voor het bouwen van de windturbines geldt dat het plaatsgebonden risico 10-6 van een te bouwen windturbine maximaal 128 meter bedraagt. Daarnaast wijst de gemeente erop dat de op de (bindende) plankaart van het ontwerpbestemmingsplan opgenomen contour voor de 'veiligheidszone – windturbine' overeenkomt met de 128 meter-contour rondom de oostelijke windturbine. Los van de vraag of sprake is van een kwetsbaar of beperkt kwetsbaar object, is deze 128 meter-contour onverkort van toepassing bij het verlenen van de omgevingsvergunning. Het stellen van een voorschrift op dit punt is niet nodig. Daarbij merkt de gemeente nog op dat er windturbines op de markt zijn die een PR10-6 contour hebben tot 128 meter (zie paragraaf 5.4.2 van de plantoelichting).

De zienswijze treft geen doel en leidt niet tot aanpassingen van de besluiten.

26. Conclusie

Gelet op al vorenstaande treffen de zienswijzen geen doel en leiden niet tot aanpassingen van de besluiten.

Ambtshalve wijzigingen

27. Ambtshalve wijzigingen bestemmingsplan

In het bestemmingsplan is vanwege nieuwe inzichten of wijzigingen in wet- en regelgeving een aantal amtsshalve wijzigingen aangebracht. Het gaat om de volgende wijzigingen:

- Om dat de natuurtoets (bijlage 6 bij de plantoelichting) is opgesteld in 2021, is geverifieerd of de uitkomsten nog actueel zijn en kloppen. Hiervoor is van een quickscan opgesteld. Deze quickscan is toegevoegd aan de natuurtoets.
- De AERIUS-berekening (bijlage 7 bij de plantoelichting) is geactualiseerd omdat sinds 1 oktober 2024 een nieuwe AERIUS-calculator van kracht is.
- Er is een planregel toegevoegd (artikel 3.3.1, lid d van de regels) die omwonenden beschermt in het uitzonderlijk geval dat er tonaal (hinderlijk) geluid optreedt.
- Bij het milieunormenonderzoek (bijlage 2 bij de plantoelichting) is een notitie toegevoegd die ingaat op het ontwerpbesluit windturbines leefomgeving (Owl) en relatie tot het uitgevoerde milieunormenonderzoek. Conclusie van deze notitie is dat de gehanteerde nomen voor windpark Bijsterhuizen in het licht van de nieuwe ontwerp windturbinebepalingen passend zijn en daarom nog steeds aanvaardbaar moeten worden geacht.
- In paragraaf 1.4 van de plantoelichting is de relatie tussen het bestemmingsplan en het Besluit milieueffectrapportage verder toegelicht en geduid.
- In paragraaf 2.1.4 van de plantoelichting is de tekst over de RES Arnhem – Nijmegen aangevuld.

In het bestemmingplan is bovendien (zowel regels, verbeelding als toelichting) een aantal redactionele aanpassingen (verbeteren leesbaarheid, verduidelijking, verwijderen taalfouten, aanpassen layout, aanpassen/opnemen verwijzingen, actualisering, etc.) doorgevoerd.

28. Ambtshalve wijzigingen omgevingsvergunning

In de omgevingsvergunning is vanwege nieuwe inzichten of wijzigingen in wet- en regelgeving een aantal amtsshalve wijzigingen aangebracht. Het gaat om de volgende wijzigingen:

- Per abuis is de activiteit 'werk of werkzaamheden uitvoeren' niet opgenomen in de ontwerpomgevingsvergunning. Deze is toegevoegd aan de definitieve vergunning.
- De AERIUS-berekening (bijlage bij de omgevingsvergunning) is geactualiseerd omdat sinds 1 oktober 2024 een nieuwe AERIUS-calculator van kracht is.

In de omgevingsvergunning is bovendien een aantal redactionele aanpassingen (verbeteren leesbaarheid, verduidelijking, verwijderen taalfouten, aanpassen layout, aanpassen/opnemen verwijzingen, actualisering, etc.) doorgevoerd.

